

Juny 1998

núm. 190

175 PTA.

LLUCMAJOR

de pinte en ample

EL PLA MIRALL ARRIBA A PLAÇA

100 cl.

25% vol.

XARO P
d'en

CORI

F. Vidal

• Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/ Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX

Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezars
Llúcia Caldés	Celso Calviño
Francina Capellà	Miquel Cardell
Sebastià Cardell	Joan Clar
Antònia Font	Bartomeu Font
Joana Font	Catalina Garau
Martí Garcies	Miquel Janer
Franc Jaume	Joan Jaume
Coloma Julià	Benet Llompart
Antoni Llompart	Jaume Manresa
Llorenç Mascaró	Antoni Monserrat
Apol·lònia M. Monserrat	Joan Monserrat
Francisca Mut	Guillem Oliver
Jaume Oliver	Margalida Palou
Bartomeu Prohens	Nanda Ramon
Sebastià Rubí	Josep Sacarès
Jaume Salvà	Miquel Sbert
Tomeu Sbert	Catalina Serra
Joan Socies	Arnau Tomàs
Gabriel Thomàs	Antoni Vadell
Jeroni Tomàs	Francesca Verdura
Bàrbara Verdura	

IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

Parts i quarts en la visita de Jaume Mates

El president del Govern Balear ha visitat Lluçmajor durant dos dies. Casa de la Vila, escoles i institut, fàbriques i magatzems, convents de frares i monges, casals de gent gran, i botigues i mercat han estat alguns dels escenaris de l'estada oficial del Molt Honorable Jaume Mates. Aquesta visita s'emmarca en el programa de contactes directes que manté el president de l'executiu autonòmic amb la intenció de recollir inquietuds i sentiments arreu de la geografia illenca.

És clar que també hi ha qui opina que aquests contactes obceixen a la imperiosa necessitat que té el president de *vendre* la seva tasca i la pròpia imatge personal al capdavant del Govern de les Balears. No cal oblidar que Jaume Mates no ha estat elegit mai president d'aquest govern, sinó que el seu accés és fruit del procés que ha viscut el PP durant els darrers anys. És en aquest context que Mates vol guanyar-se un lloc a força de donar una imatge de simpàtic i afable governant, i és per això que té el somriure sempre a punt per fer-se una foto amb qui se posa dues passes a prop.

Al mateix temps, però, Jaume Mates actua amb uns aires fatxendes propis de qui està convençut de ser ell i només ell qui té la raó sempre i en tot. Ja és llarga la llista de fets amb els quals demostra que no tolera les discrepàncies dels qui no sempre estan disposats a fer-li mamballetes tot d'una que ell apareix en escena.

Durant la seva visita institucional a Lluçmajor no hi ha faltat cap del dos elements del seu mode de governar: ni l'ensucrat contacte directe amb sectors socials diversos (això sí, sense compromisos clars, com ho demostra que no hagi dit què pensa sobre el traçat de l'autopista) ni la marginació sectària a l'hora de reunir-se amb representants culturals.

Els exemples d'això que deim els tenim ben a prop: ni l'Obra Cultural -que enguany complirà vint anys fent feina a Lluçmajor- ni aquesta revista han estat convidades pel president Mates per fer allò que és tan normal en una societat democràtica: reunir-se i parlar. Això no ha estat possible perquè, o bé Mates i qui l'assessora desconeixen quina és la realitat cultural del poble, o bé perquè, a l'hora de recollir inquietuds i dialogar, els domina la idea de marginar i fer parts i quarts. Decididament, aquestes no són maneres de governar.

Plenari de l'Ajuntament (25-V-98)

36 expedients de demolició d'obres il·legals

Arnau Tomàs

Aquest plenari va tornar a transcórrer per les vies de l'enfrontament i de la polèmica, amb extensos discursos polítics que varen allargar inútilment la sessió passades les 2,30 de la matinada, esgotant la paciència de l'escàs públic assistent, i dels mateixos regidors, amb contínues sortides de la sala. Un espectacle depriment.

El primer tema polèmic fou sobre una subscripció d'operacions de tresoreria que va merèixer la reprovació d'Antoni Garcies, el qual va dir que això no contribueix a eixugar el dèficit econòmic de l'Ajuntament, i va reclamar una vegada més un pla conjunt de sanejament. A tot això respongué el responsable d'Hisenda, Lluç Tomàs, dient que l'equip de govern ja té el seu, i que va molt bé.

L'aprovació sobre l'augment de la taxa reguladora de la recollida de fems, amb un 16% d'augment a causa de la incineradora gestionada pel CIM, va merèixer el qualificatiu d'augment bàrbar, per part de Rabasco. A. Garcies, va defensar la política del reciclatge, amb augment de contenidors per cada classe de fems. Lluç Tomàs va contestar que aquesta solució no disminuïria les despeses.

El regidor d'Urbanisme, Joan J. Jaume, en l'aprovació del tema de propostes de demolició de 36 obres per infraccions urbanístiques, malgrat els advertiments als infractors, va dir que és preocupant que els propietaris no escoltin aquests avisos, per la qual cosa s'enderrocaran si no es legalitzen així com pertoca.

L'assumpte sobre la reprovació del projecte de compensació de la urbanització del Puig de Ros va merèixer una explicació d'Antoni Llompart, portaveu del PSM, tot afirmant que aquesta urbanització figura en zona protegida, que no es pot edificar més; tesi que va enllaçar amb una moció presentada sobre el tema conjuntament amb el PSOE, demanant el cessament de noves urbanitzacions, preservant la costa de Lluçmajor i els espais verds. Jaume, va contestar que no es projecten noves urbanitzacions, que la marina de Lluçmajor es troba protegida. No obstant això, Rabasco va tornar a recordar que a s'Arenal no existeix un sol espai de terreny per poder edificar, la qual cosa comportarà l'atur en la construcció.

Com s'esperava, la moció presentada pel PP, reprovant al portaveu de l'oposició del PSOE, A. Garcies, per haver manifestat que el batle va manipular l'acta del 29 d'abril, va oferir un altre debat gens dignificant. El batle va demanar a Garcies que reconsiderés les manifestacions i retiraria la moció. Gregori Estarells va contestar tot defensant al regidor Garcies i va explicar que la paraula manipular no va ser dita en el sentit exacte i que, "si anam per aquest camí, aquestes restriccions poden anar en contra de la llibertat d'expressió". També, com era d'esperar, Rabasco va qualificar aquesta paraula d'injuriosa i de greu i, finalment, va demanar la dimissió del regidor socialista, Antoni Garcies. ♦

Pròxima construcció del Centre de Salut de S'Arenal i la segona fase del Polígon Industrial de Son Noguera

A. Tomàs

- Al Plenari extraordinari celebrat el passat divendres, dia 15 de maig, es va acordar per unanimitat l'aprovació de l'expedient de despesa anticipada per a la construcció d'un Centre de Salut a s'Arenal i el començament de l'execució de la segona fase del Polígon industrial de Son Noguera.

Com era previst des d'un principi, el centre de Salut es construirà en el solar on hi havia l'hotel Maracanà, amb una superfície de 966 m2, on se'n destinaran 130 per a dependències municipals. El pressupost total de les obres és de 185 milions de pessetes, que seran avançades per l'Ajuntament i finançades per la Conselleria de Sanitat de la Comunitat Autònoma en un termini de 10 anys, i el consistori llucmajorer es farà càrrec dels respectius interessos.

Quan es va parlar de la segona fase del Polígon de Son Noguera, es va recordar que aquest va ser projectat inicialment per construir-lo en una sola fase, però la situació econòmica del moment (anys 92-93) va aconsellar construir-lo en dues fases. Ara, en vista que tots els solars es troben venuts, es posa en marxa aquesta segona fase, que suposa per a l'Ajuntament la propietat d'una altra zona verda, 15.000 m2 per vendre, més una zona d'equipaments on s'ubicarà el dipòsit de regulació d'aigua i altres serveis. També es va recordar que els preus dels solars del polígon de Son Noguera són inferiors als dels altres polígons industrials, no només de Palma, sinó també els d'Inca, Marratxí i Manacor.

Abans de començar el plenari, a proposta del batle, es va acordar expressar la repulsa del consistori als darrers atemptats terroristes perpetrats per ETA, i condolència als familiars afectats. També hom va expressar aquest sentiment de tota la població per la mort de Sor Teresa, religiosa dels Sagrats Cors, que durant més de 44 anys va prestar els serveis desinteressats en la nostra ciutat, "la memòria de la qual l'Ajuntament vol perpetuar". ♦

Nota de la redacció

- A causa de la vaga de Correus suposam que alguns subscriptors no haureu rebut les darreres revistes. Si és així, posau-vos en contacte amb "Lluçmajor de Pinte en Ample" indicant quins números vos falten. ♦

Lectura poètica de Bartomeu Fiol

El passat divendres dia 8 de maig, en un acte organitzat per l'Obra Cultural Balear de Lluçmajor, el Cafè Colón va viure una de les vetlades culturals que ja comencen a ser tradicionals a aquest local, gràcies a l'amabilitat dels seus propietaris.

En aquesta ocasió va ser una lectura poètica de Bartomeu Fiol, autor de llibres tan significatius a la poesia en llengua catalana dels darrers trenta anys com Calalscats, Camp Rodó o Contribució de Verges. Fiol va llegir sobre tot textos dels seus darrers llibres. La comunió dels sants o els morts ho callam tot, publicat l'any passat, i Catàleg de matèries i Cave carmina, cape canes, publicats aquesta primavera.

Va fer-ne la presentació el poeta i periodista Miquel Cardell que va recordar que diferents crítiques s'han referit a Fiol com una de les veus més sòlides i personals de la poesia catalana contemporània, i definí la seva com una poesia rigorosa i reflexiva, de sonoritats esquerpes i concebuda com una despullada recerca de veritat. ♦

El President Matas va visitar Lluçmajor

Els passats dies 27 i 28 de maig el president del Govern Balear, Jaume Matas, va visitar Lluçmajor acompanyat del batle Gaspar Oliver i la resta del Consistori; va recórrer el mercat, els centres escolars, les fàbriques, el polígon industrial de Son Noguera, les associacions de persones majors, i també es va reunir amb els constructors i amb algunes associacions culturals i esportives.

En una reunió amb l'Ajuntament de Lluçmajor el president va defensar l'autopista per enllaçar Palma amb Manacor passant pels pobles del Migjorn, i va insistir en el fet d'aprofitar el conveni de carreteres. No va aclarir si es decantava pel traçat original o per l'alternativa d'encavalament amb les actuals carreteres; el que sí va afirmar és que intentarien que aquesta autopista tingués el mínim impacte i que consumís el mínim territori possibles.

Les declaracions de Matas sobre l'autopista sortiren perquè els grups de l'oposició sol·licitaren la retirada del projecte, i el que entengueren aquests grups és que el president es decanta pel traçat original i no tant per l'encavalament amb les actuals carreteres mitjançant rondes de circumval·lació a cada poble, ja que el conveni firmat amb el Govern Central no contempla cap altre projecte que no sigui una autopista. ♦

Tren de Sombras un film de José L. Guerin

«Proyecta 98»

- Dins la mostra "PROYECTA 98", el passat dissabte 30 de maig es va realitzar una sessió en el cinema Recreatiu amb la projecció d'una selecció de curts-metratges de producció recent:

"Cien años de cine", de Roberto Lázaro.

"Adéu nen", de Jaume Martí.

"Zu Verkaufen", de Pere March.

"Bésame", de Marcello Martinesse.

"Dobles", de Pau Freixas.

"Contactos", de Diego Pastor.

"Andrologia", de Teresa Cardell.

Com era d'esperar els cinèfils s'hi varen donar cita; entre el públic trobarem el director català José L. Guerin (autor de "Los motivos de Berta", "Innisfree" i "Tren de sombras"). ♦

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

S'Arenal

Col·locada la primera pedra del nou institut

Tomeu Sbert (Text i foto)

Dilluns, dia 1 de juny es produí a s'Arenal un fet que marcarà una passa important dins la història: per les autoritats pertinents es va col·locar la primera pedra del que serà el nou Institut, del qual en diferents ocasions, ja hem parlat en aquesta revista.

Els terrenys es troben situats denvora el Camp municipal d'esports, a l'antiga carretera del Cap Blanc o de cala Blava. En el proper número ampliarem informació d'aquest acte de col·locació de la primera pedra.

Si feim un poc d'història, hem de dir que va ser al mes d'agost de 1918, quan des de Madrid s'anunciava la creació del que va ser la primera Escola Nacional Mixta a s'Arenal. El curs 1918-19 es va fer al local llogat situat a la cantonada del carrer Sant Cristòfol-Plaza Nueva (avui Plaça

Reina M. Cristina) i la primera mestra fou na Josefina Estades Alcover.

L'arribada imparable del turisme propicià el gran creixement de s'Arenal i, en conseqüència, la necessitat dels serveis essencials, com és el de l'ensenyament. La grandesa d'un poble està en la cultura i la pau.

Els actors de la comèdia "La festa major de son Tàrra"

Picadís Teatre

- El grup "Picadís-Teatre" de s'Arenal posà en escena, en pla d'assaig general, a l'auditori de l'Associació d'hotelers, una nova comèdia titulada "La festa major de son Tàrra", versió de "No le busques tres piernas al alcalde". Aquesta comèdia s'estrena dissabte, dia 6, d'aquest mes de juny al Recreatiu de Lluçmajor.

És una obra original de Pedro M. Herrero, amb adaptació-versió de Damià Tomàs i que, endemés, és actor en el paper de batle. Dirigeix Josep L.L. Gallardo i en són actors: Nadal Caldentey, Cati Riutort, Mateu Vidal, Joan Pizà, Margalida Capellà, Pere A. Salvà, Antònia Barceló, Magdalena Tomàs. Tramoia: Rafel Capellà; llum i so: Tomàs Ferrà.

PLAÇA 18 serigrafia

C/ SON JULIÀ, SOLAR A-65
POLÍGON INDUSTRIAL SON NOGUERA
07620 - LLUCMAJOR - MALLORCA
TELÈFON 66 04 22
FAX 66 19 22

Jaume Gost

Compra - Venda Antiquitats

C/. Aragó, 310 Baixos (Palma)
Tels. 971 47 51 44 - 907 36 58 45

Informacions de l'Ajuntament de Palma

- A l'edifici de les antigues escoles de s'Arenal-Palma, va tenir lloc un acte informatiu de l'Ajuntament de Palma als veïns de la zona.

Per part municipal hi eren presents el batle, Joan Fageda i els regidors J. Bauzá, G. Oliver, J.M. Rodríguez i M. Sierra. Són molts i positius els projectes que anunciaren per a s'Arenal, una zona que, encara que separada pel Torrent d'es Jueus, té molt a veure amb la part llucmajorera. Hi ha serveis que ja es troben unificats des de fa anys, i d'altres que de cada dia es fa més necessària aquesta unificació.

De tot quant digueren el batle Fageda i els regidors, la cosa que qualificam de més positiva per a l'ampla zona arenalera és la promesa de posar en funcionament una oficina municipal ciutadana al mateix edifici on es celebrava l'acte informatiu: "aquest mateix any", varen remarcar. Ens va semblar que des de Cort han obert finestres més que mai, cap a s'Arenal. Donem temps al temps per veure-ho.

Les discussions més fortes es produïren sobre la temàtica de la circulació. El tema de sempre: carrers estrets, manca de semàfors, excés de velocitat, autocars, camions, creuers de carrers i, en conseqüència, es va demanar una vegada més presència policial ben efectiva.

Club Nàutic

L'assemblea general del Club Nàutic Arenal, celebrada fa unes setmanes, va transcórrer amb tota normalitat. S'ha de destacar la convocatòria d'eleccions per a nou president, ja que s'han cobert els quatre anys de mandat de l'actual, Joan Vich Llompart, una junta directiva que va armar molt de rebumbori quan va arribar al poder del club, amb querelles judicials, tema que encara no està ben aclarit.

En un principi, el Sr. Vich va anunciar que no es presentava a la reelecció però posteriors determinacions indiquen que ell seguirà una altra legislatura en la presidència.

Notícies breus

- Francesc Nogales, secretari de l'"Asociación de Vecinos de la Platja de Palma" anuncia que un grup de comerciants tenen la intenció de patricular els carrers, des de les 12 de la nit fins a les 7 del matí, per evitar robatoris.

- L'equip de la UD Arenal de futbol va salvar la categoria de III Nacional. Dos triomfs fora de casa, al final del campionat, obraren el miracle. El president, Pep Dols, ens digué que hi ha moltes despeses i les subvencions no arriben però que més endavant faria al-

gunas declaracions tot i que de moment prefereix callar.

- Dia 19 d'aquest mes de juny, la junta local de la lluita contra el càncer celebra un sopar de gala, amb la finalitat de recaptar fons per a tan lloable causa.

- L'enllaç dels carrers Marineta i Cannes encara no s'ha produït, quan finalitza el mes de maig. Era el 1972 quan l'Ajuntament de Lluçmajor va tractar per primera vegada la necessitat d'aquesta obertura de carrers. Se n'ha parlat molt, però ara sembla que va de veres.

- "Voldríem que el Pare Jordi quedàs sempre a s'Arenal, amb molta pau i concòrdia..."

És el començament d'una peça, cantada, que en Jaume Oliver (Pelín) ha escrit. La va cantar, per primer cop, el "Cor Marina", que ell mateix dirigeix.

- I s'acosten les festes patronals de s'Arenal. Dia 3 de juliol hi haurà el Pregó de Festes. ♦

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

3.990 45
3.690 46
3.990 48 sin cadena
5.990 44
3.990 sin cadena 47
2.900 unidad 49
3.990 50
Mi Primera Comunión
4.990 51
6.790 52
2.890 55
4.500 56
1.900 unidad 53
4.500 58
3.390 59
3.690 54

BUSCA ESTAS JOYAS EN LOS DISTRIBUIDORES 18 K

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

OPTICA FLORIDA

**ELS OFEREIX AQUEST ESTIU
UNA OFERTA EXCEPCIONAL:**

2x1

**AMB LA COMPRA
D'UNES ULLERES
GRADUADES
LI REGALAM
UNES ALTRES DE SOL
TAMBÉ GRADUADES**

**AL CARRER SA FIRA, 5 • LLUGMAJOR
LI ESPERAM**

El Pla Mirall arriba a Plaça

*Amb un pressupost de més de devuit milions,
el cèntric lloc serà dotat de nou enrajolat, enllumenat i bancs*

Francesc Verdera
Foto: C. Julià

Les obres del Pla Mirall, que ja han acabat en diferents carrers de la localitat turística de s'Arenal, han arribat a Lluçmajor, concretament a la plaça d'Espanya. Aquest lloc tan cèntric presenta un aspecte insòlit després que les excavadores han arrancat les velles rajoles.

L'inici de les obres d'embelliment de Plaça era previst al principi per al mes d'abril i les tasques han començat la primera quinzena de maig. En aquestes dates ja s'ha complert el cicle de celebracions festives i populars -Sa Rua baixa el teló fins a Santa Càndida- que tenen el cèntric indret com escenari. Justament, la inauguració oficial de la remodelada plaça és prevista per a les festes populars del mes d'agost.

El mercat de fruita, verdura i hortalissa, que se celebra els dimecres, divendres i diumenges, ha estat ubicat al "Lloc Sagrat", devora la peixateria municipal. Els llocs de venda continuen gairebé on sempre, a escassos metres de l'emplaçament habitual.

La recol·locació del mercat devora la rectoria i al llarg d'una de les façanes de l'església parroquial permet l'aparcament de vehicles al veí carrer del Born. Les obres han eliminat de manera temporal els llocs d'estacionament que envoltaven la plaça.

El pressupost de les obres de millora de l'enllumenat públic i de l'embelliment de la plaça supera els 18 milions de pessetes i comprenen la reposició de tot l'enrajolat.

Es col·locaran un tipus de rajoles que permetran la presència dels llocs de venda en tan cèntric indret. En repetides ocasions, el batle ha manifestat que la reforma de plaça no és un pretext per a un canvi d'ubicació del mercat. "Els placers continuaran a la plaça d'Espanya", assegura

Gaspar Oliver.

En el mateix sentit es va manifestar el tinent de batle d'Hisenda, Lluç Tomàs, davant les càmeres de TV de Lluçmajor, tot assegurant que, un cop concloues les obres, el mercat retornarà a l'emplaçament habitual.

La reforma de plaça, a més de substituir l'actual enrajolat, inclou també la col·locació de bancs nous i també es dotarà de nova il·luminació.

De moment, en els primers dies d'execució de les obres s'ha procedit a l'aixecament del trespòl i s'han extret les rajoles. Treballs ràpidament realitzats per les excavadores que, en només dues jornades, varen deixar la plaça girada damunt davall. Després de l'espectacular llevada de rajoles, el ritme de les obres ha sofert una minva aparent mentre es procedia a la realització de les infraestructures subterrànies de la plaça: clavegueram i cables elèctrics. ♦

CALaix DE SASTRE

• compra i venda d'antiguitats
• restauració de mobles
• de tot i més

camino Son Oliver, 4
(971) 742533 ☎ 909 716881
S'ARANJASSA/PALMA DE MALLORCA

Banda de Música de Lluçmajor

Banda Centre Musical de Sant Llorenç

Primer concert de temporada

Acabades les festes de Pasqua i entrada la primavera, la Banda de Música de Lluçmajor comença la seva temporada de concerts.

La cita d'enguany va esser el dia 21 de maig al teatre Recreatiu i tengué com a Banda convidada, la banda del Centre Musical de Sant Llorenç des Cardassar.

Segons el programa de mà, la Banda del Centre Musical de Sant Llorenç des Cardassar, fou creada l'any 1973, la seva activitat ha estat constant i s'ha incrementat a partir de la creació de l'Escola Municipal de Música.

És membre fundador de la Federació de Bandes de Música, juntament amb la Banda de Música de Lluçmajor.

El càrrec de director l'exerceix Francisco Sapiña, valencià de Cullera i membre de la Banda Municipal de Ciutat.

El programa de oferí la Banda del Centre Musical de Sant Llorenç des Cardassar fou el següent:

GLORIA AL PUEBLO, pasdoble, P. Artola

DIAGRAM, simfonia, A. Waignein
LAS PLAYAS DE RIO, K. Valk

La segona part del concert fou coberta per la Banda de Música de Lluçmajor, no cal presentar la nostra Banda de Música per tothom coneguda, si cal dir que Banda tornarà la visita a la Banda de Sant Llorenç, en una propera data a determinar.

El programa d'aquesta segona part fou el següent:

RUBORES, pasdoble, P. Marquina
SUITE MALLORQUINA NUM.1, B. Artigues i J. Xamena

CHARMONIE, Harmonie-Fanfane, J. Penders

REFLECTIONS OF THIS TIME, T. Huggens

Les dues Bandes de Música, replenes de músics joves, demostraren la bona qualitat musical que tenen, producte de les Escoles de Música, fonamentals perquè perdurin aquestes agrupacions musicals que són les Bandes de Música.

Enhorabona als dos directors per la llavor realitzada en aquestes Bandes de Música, i fins el proper concert. ♦

EURO - IDIOMAS

Lluçmajor

*Aprenen idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Lluçmajor • Tel. 66 11 33

Quatre mots

Joan Oller, President del CD Espanya

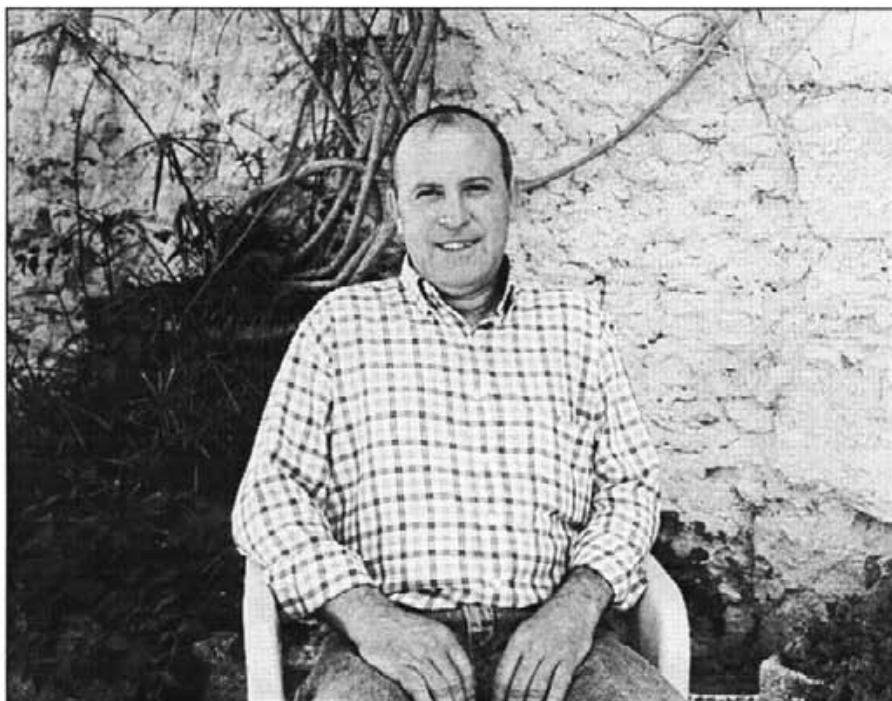
Catalina Font
Coloma Julià

- Què ha passat a l'Espanya?

- El que ha passat ha estat el següent: se'm va comunicar que en Marín, el capità del CD Espanya volia parlar amb la Directiva perquè hi havia un rumor d'una prima de 300.000 pessetes al jugador Cristian, en cas de pujar a III Divisió. Això és totalment fals i així ho expressàrem al capità de l'equip però aquest va insistir en aquesta suposició i fins i tot ens va insultar, ja que en comptes de venir a discutir va venir a barallar-se. Aleshores jo mateix li vaig dir, en vistes de la seva insistència, que si no estava a gust dins l'equip, se n'havia d'anar. Així ho va fer, i darrera ell, nou jugadors, tots ells il·lucmajorers, li han fet costat i també han partit.

- Quina és la postura dels jugadors?

- En primer lloc vull dir que, de vegades, quan parles només amb el cor, et poden sortir expressions que després, pensades fredament, veus que no havien de ser dites i ets capaç de rectificar. Nosaltres pensàrem que aquest era el cas i vàrem esperar uns quants dies, i tenguérem una reunió amb els jugadors i jo esperava que aquell seria el moment que el jugador que s'havia portat malament rectificàs. Però no va ser així i tan sols no va assistir a aquesta reunió. Els jugadors vengueren, parlàrem i trobarem que en Marín havia de tornar però allò que ell els havia contat no era realment el que havia passat. Ara hi ha jugadors que tornarien però ara és un moment delicat perquè se senten pressionats. Crec que aquesta situació, i em sap greu dir-ho, ha vingut donada per la gelosia, però havíem de fitxar un jugador nou (Cris-

tian) per substituir un davanter que teníem lesionat. La nostra il·lusió és pujar a III i havíem de fitxar un jugador d'unes característiques semblants al que no podia jugar. Creim que això, els jugadors ho han de comprendre.

- Quina és la vostra postura?

- La nostra postura és la de qual·sevol Directiva: mantenir un conjunt esportiu que pugui aconseguir el màxim d'èxits possibles. Ens agradaria que el capità es disculpàs i esperem aquesta disculpa. Jo tenc ganes de parlar amb ell i ho he intentat, però per dialogar hem de ser, almanco dos. La Directiva no ha cercat aquest problema i li sap molt de greu tenir-lo, però les coses han anat així. Els nou jugadors il·lucmajorers que han fet costat a Marín s'han negat a entrenar i tampoc no volen continuar col·laborant amb nosaltres tot i que jo, com a president, els vaig dir que la seva postura no era correcta i que estaven defensant un maleducat i que

tenien un compromís amb el club, que no complien. Els vaig demanar una altra vegada que complissin amb la seva obligació que és anar a entrenar, defensar l'Espanya perquè el club sempre s'ha portat bé amb tots els jugadors.

- Què passarà ara?

- Ara estam en una situació conflictiva, creim que nosaltres no tenim la culpa d'aquesta situació i tenim les portes obertes per parlar, per dialogar, per mirar de compondre aquest malentès. Ara l'Espanya juga la lliga de promoció i tenim els juvenils que ens han fet costat i trobam que el que hem de fer és confiar en aquests al·lots que ara ens estan ajudant. Hem d'esperar la temporada que ve i volem comptar amb jugadors que estiguin contents amb el club; no hi volem ningú que no s'hi trobi bé. La veritat és que un fet com aquest no havia passat mai i no sabem per què s'ha donat ara. ♦

Una dona de Déu i germana dels altres

Toni Vadell Ferrer

Tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar... tot això que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu...

Aquestes paraules de Jesús a l'evangeli de Mateu són les millors per presentar qui era Sor Teresa, una religiosa dels Sagrats Cors, que el dia 10 de maig ens va deixar.

Hem d'agrair profundament a Déu el regal que ens ha fet amb la presència de quaranta-quatre anys de Sor Teresa pels nostres carrers de la vila, de nit i de dia.

Però el que més m'admira de Sor Teresa, i agraïsc d'ella, és que vivia l'Evangeli i visitava els malalts, sempre amb aquella delicadesa exquisida, amb aquella paraula d'ànim i de consol per als familiars... però també, amb tanta discreció, sense fer gens de renou! Allò que feia a una casa, no ho sabien a veïnat.

Sor Teresa era una dona de Déu, i per ventura per això va viure sempre com a germana de les dones i els homes.

Per això, per ser fidels a Sor Teresa el millor homenatge que li podem fer haurà d'esser discret i profund. Agraïm amb profunditat tot el bé que ha fet Sor Teresa, esforcem-nos per intentar ser un poc com ella, seguint a Jesús i estimant els germans.

I per altra part, pens que el testimoni de Sor Teresa ens hauria d'ajudar a descobrir altres Sor Tereses que hi ha al nostre poble. Pels carrers de Llucmajor s'hi passegen dones i homes, pares i mares, nins i vellets, joves i al·lotes, que amb una tremenda discreció donen un cop de mà quan fa falta, tenen una paraula de consol als qui més sofreixen, intenten ser persones positives i d'esperança... Seria tan interessant que amb l'ajuda de Sor Teresa, obríssim els ulls a aquesta bella realitat del nostre poble. És l'encant amagat de Llucmajor, que no es veu, però es viu.

Gràcies Sor Teresa. ♦

BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

C/. de Gràcia, 59 (Llucmajor)

ESPORTS

SA PLAÇA

Col·lecció Estiu '98
Gran assortit de roba, xandalls i esportives
Llistes de Comunions

Pl. Espanya, 39 - Telf. 12 10 00 - 07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

NUEVO

clio

**DOBLE AIRBAG DE CONDUCTOR
Y PASAJERO DE SERIE**

**AIRE ACONDICIONADO
DISPONIBLE EN TODA LA GAMA**

**AIRBAGS LATERALES
(OPCION)**

**ALETAS DELANTERAS
EN NORYL FLEXIBLE**

ESTRUCTURA SUPER REFORZADA

**FAROS EN
POLICARBONATO**

**DIRECCION ASISTIDA
DE SERIE**

**PARAGOLPES COLOR CARROCERIA
EN TODOS LOS MODELOS**

SIN LIMITES.

SIN RESTRICCIONES.

RENAULT
EL PLACER
DE VIVIRLOS

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00 41

Toni Vadell, nou capellà

Paco Carmona
Vicari de la Parròquia
de Lluçmajor
Fotos: C. Julià

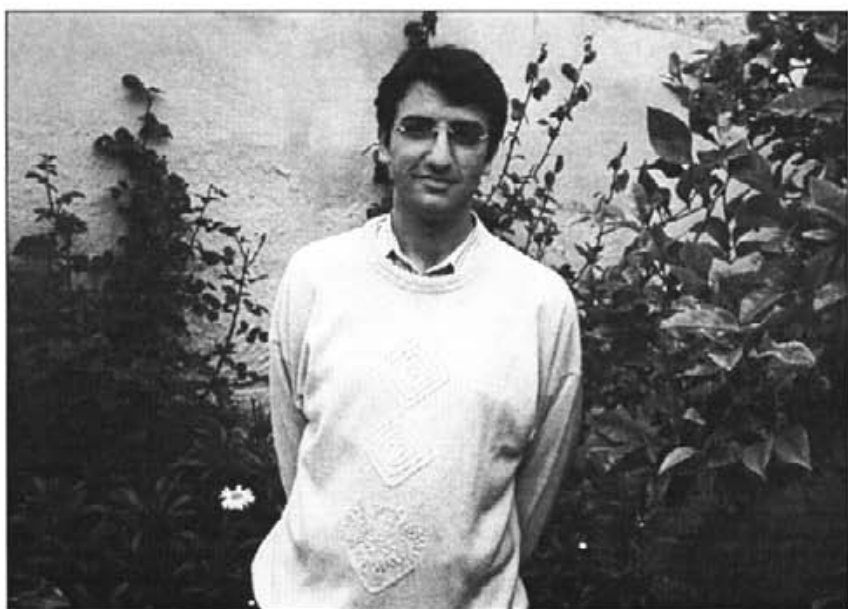
En Toni Vadell Ferrer, fill d'en Bernat i n'Antònia, que viuen en el Carrer d'Es Born, va ser ordenat de capellà dia 31 de maig, a la parròquia ciutadana del Beat Ramon Llull (Son Cotoner). Foren molts els qui l'acompanyàrem en aquest dia tan important de la seva vida.

- Toni, quin fou el fet que te va impulsar a entrar al Seminari?

- Mai no he estat capaç de respondre a la pregunta per què vaig entrar al seminari. Supòs que en el meu cas no hi ha un únic fet decisiu. Veure uns capellans que estaven prop nostre, dels nins i nines de Lluçmajor, supòs que va influir molt en la decisió d'entrar al Seminari. I després jo continuu fent-me la pregunta: per què vaig continuar al Seminari? Perquè no tot queda resolt en la decisió d'entrar-hi, i molt manco, en el meu cas, que vaig entrar als catorze anys. Crec que la resposta a aquesta pregunta la deu tenir Déu.

- La teua família ha estat important en la teua vocació d'esser capellà?

- Més que important, jo diria, decisiva. Pue dir que he comptat amb el seu suport en tot moment. Tot i que crec que al principi, quan els vaig manifestar que volia entrar al seminari no ho veren del tot clar. Pens que els meus pares mai no havien imaginat tenir un fill capellà. Avui crec que ho

valoren profundament. Estic molt content de tenir la família que tenc. La fe la dec a ells. Foren ells els primers que m'ensenyaren de ben petit que "el Bon Jesuït està per tot, per tot".

- Qualcú es va estranyar?

- I no només al principi. Durant tot el temps de seminari, hi ha hagut molta de gent que m'ha manifestat que no entenien gaire la meua opció. Estic convençut que si no és des d'un plantejament de fe, no se pot entendre que un jove es faci capellà, avui. Respecte totes les opinions. Però també he de dir, que fins i tot entre aquestes persones que m'han fet sobre la seva estranyesa, al final hi he trobat una valoració de l'opció, un gran respecte i suport.

- Abans d'entrar al Seminari,

com participaves en la parròquia del teu poble?

- Participava a la catequesi de post-comunió, i d'un petit grup d'oració i amistat. També disfrutava molt els dissabtes a l'Esplai, i a les acampades i campaments d'estiu, de petit i al final com a pre-monitor. La parròquia per a mi i molts de companys, fou molt important en la nostra etapa de l'adolescència: era la nostra segona casa.

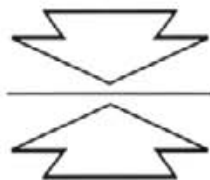
- Per què vols ser capellà?

- Perquè Déu vol que ho sigui. Sembla una resposta massa feta; però és molt pensada i viscuda. Al llarg dels anys de formació de seminari he descobert que el fuster de Natzeret és una persona apassionant. Me sent tremendament estimat per Jesús, i voldria com a capellà, intentar estimar

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets

(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

com Ell, la comunitat a la qual el Bisbe m'envià. Per què vull ser capellà? Podria dir moltes raons, però la que les resumeix totes és **perquè sí, perquè... me surt del cor.**

- Com veus l'Església de Mallorca, que ara està en Sínode, i d'una manera especial, la participació dels joves?

- La veig un poc despistada, tal volta un poc complicada en estructures que responien a un passat, no gaire llunyà. Crec que el moment que vivim ens crida als cristians a viure amb més senzillesa i normalitat la nostra fe, intentant que l'Evangeli amari de veres la nostra vida, i no sigui un capell per lluir els diumenges. Pens que hi ha molts de joves inquiets i sensibles que cerquen, i per ventura l'Església els espera per altres indrets, en lloc de sortir-los a camí.

- Quin és per ventura el major problema que té la nostra Mallorca?

- No sé si és el major, però un d'important és la manca d'identitat

dels mallorquins. Vivim amb prou orgull el fet de ser un poble *que Déu unguí d'aromes sa testa consagrada i li donà per trono l'esquerpa serrallada, per font la immensa mar...*, com

diu bellament el Poeta.

- Per acabar, Toni, digue'm tres llocs o monuments de Llucmajor que per a tu tenen una significació especial.

- La muntanya de Randa, i especialment l'indret de la Penya Falconera, recés de la Mare de Déu de Gràcia. El temple parroquial, imatge molt significativa dins la meua vida, i "Ses Escoles", on vaig aprendre les primeres lliçons...

- Gràcies Toni. Ara deix que tu parlis i comuniquis als teus conciutadans el que vulguis.

- Vull agrair les mostres d'afecte i d'amistat que entorn de l'ordenació he rebut de tots els llucmajorers. Ara, per encàrrec del Bisbe, som capellà de la parròquia del Beat Ramon Llull de Palma, on som molt feliç perquè estic envoltat d'unes persones que m'estimen molt. Simplement voldria dir que devora el camp del Mallorca, a Son Cotoner, hi teniu un llucmajorer, un capellà amic, que vos estima.

15

expert

ELÈCTRICA

e alafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Llucmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Toni Catany exposa "Calotips i Polaroids"

Coloma Julià

Dies passats el fotògraf il·luminador Toni Catany va impartir el Seminari "Dues mirades sobre la fotografia" al Casal Sollerie. Aquest seminari, organitzat per l'Ajuntament de Palma també va ser impartit per David Balcells, comissari de la Primavera Fotogràfica de Catalunya. Balcells va parlar de les diverses etapes de la fotografia i Toni Catany de la seva trajectòria personal, perquè les fotos d'en Toni sempre sorgeixen del seu interior, de l'experiència personal.

Des del 1966 Toni Catany viu a Barcelona, des d'on irradia el seu treball cap al Mediterrani. Les arrels clàssiques sempre són presents al seu concepte de bellesa. Els seus paisatges, els retrats de "La meua Mediterrània", les naturas mortes... li han valgut el reco-

neixement internacional, així com els seus treballs amb la tècnica antiga del calotip i la constant experimentació.

"Calotips i Polaroids" és el títol de l'exposició que Toni Catany exhibeix a Palma, al Centre de Cultura "SA NOSTRA", del 4 de juny al 4 de juliol. És una exposició que ha fet en especial per a Mallorca; mostra les primeres fotos actualitzades amb tècniques modernes i les enllaça amb les darreres que ha fet. A l'exposició també es veuen alguns dels retrats que va exhibir al Cercle de Belles Arts de Madrid, l'any passat, i amb les quals va obtenir el guardó dels Editors Europeus de Fotografia.

El llibre **Calotips** s'ha publicat a la Col·lecció Fotògrafs a les Illes, i les fotos del darrer llibre **Fotografies** (Polaroids) ha obtingut un premi de la Generalitat de Catalunya, com a millor llibre il·lustrat de l'any. ♦

FUNERÀRIA

Nostra Senyora de Lluç
A. SASTRE

C/ Revella 9 i 11.

Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluç, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62

(Llucmajor)

PERRUQUERIA PUIGSERVER

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 64 05 14 (Llucmajor)

Ho diu el diari

Trotons, píndoles, jutjats, i molta gent fent bella i bona feina

Maties Garcias

Aquest mes parlarem de cavalls, i no perquè hàgim de referir-nos als renills o a les coces que peguen per la Casa de la Vila -en aquesta secció només parlem de coses importants-, sinó perquè els trotons de Son Pardo han marcat, com diu el tòpic, l'actualitat informativa. Com a mínim han donat ressò periodístic a **Jaume Adrover**, president de l'Associació de Criadors i Propietaris de Cavalls Trotadors, el qual ha viscut en primera línia la gran festa de l'hípica mallorquina disputada a Son Pardo. Ara, no tot han estat flors i violes i just després del Gran Premi ha esclatat la polèmica sobre els guanys que reclamen alguns propietaris i entrenadors.

A tot això hi hem de sumar l'aparició de "Trot Balear", el suplement que cada divendres publica el *Balears* amb informació cavallística i on col·labora el manescal **Pep Ignasi Garí**. En aquest suplement, el catedràtic Francesc Bujosa hi ha publicat un reportatge sobre els dos cavalls de més prestigi en aquests moments: els germans Alex i Caster Kid, nascuts a Lluçmajor, fills del semental Tap Dance Kid i de l'egua llucmajorera Perla, a la qual considera "d'origens discrets". Aquesta afirmació no ha agradat a **M. Amengual**, que defensa l'egua de **Joan Amengual** i denuncia la manca d'objectivitat de Bujosa. Decididament, el món dels cavalls està animat.

Però les atencions no sols han estat parades en el món de la reproducció equina, ans també tals fenòmens humans han fet córrer molta tinta esmentant a tort i a dret la famosa píndola viagra, sobre la qual el doctor **Mariano Roselló** va presentar un estudi al Simposi Internacional d'Andrologia, tal com recull "El Periódico".

També ha estat animada la secció judicial dels diaris quan s'ha sabut que un tribunal ha anul·lat l'adjudicació de quatre llocs de feina fixos de l'Institut Balear de la Natura, que depèn del Govern Balear. La resolució del tribunal diu que s'ha vulnerat la normativa perquè no s'ha convocat concurs públic. El titular d'"El País" deia: "Un juez anula plazas fijas a cuatro recomendados del PP balear". Entre els afectats hi ha la biòloga i, des de fa un temps, militant del PP local **J. Xamena**.

Qui s'agafa la vida amb més tranquil·litat, i això que no

para de fer feina per les bones causes, és na **Catalina Socias**, coordinadora del Fons Mallorquí de Solidaritat, a qui demanen com seria el seu cap de setmana ideal, inclosos viatges, berenars, entreteniments i bones companyies. I parlant de solidaritats hem de fer esment de la defunció de **sor Teresa**, la monja que tants de malalts ha cuidat al llarg de la seva vida. Els seus familiars han agraït amb una carta pública les mostres d'estimació manifestades en el funeral.

Però com que la vida continua, tenim llucmajorers fent feina pertot: l'arquitecte **Sebastià Gamundí**, restaura el claustre de Sant Francesc, en **Toni Catany** fa cursos de fotografia al Casal Soler, en **Toni Garau**, des de Barcelona, "amb el nom suggerent de Negrant" edita "llibres selectes, de tiratge reduït, enquadernació sobria i bella i en paper de luxe", segons ens reporta **Sebastià Alzamora**, i en **Toni Vadell**, que és ordenat sacerdot el darrer dia del mes.

En fi, que en aquesta primavera, ara assolellada, suara plujosa, hi ha de tot i per a tots els gusts. Com a mínim, sobre el paper imprès dels diaris. ♦

LLUCMAJOR
SERVEIS
INFORMATICS S.L.

S

C/. Major, 107 - 07620 - Lluçmajor
Tel./Fax 12.07.97 - Mòvil 909.78.42.20

FONTANERIA LLUCMAJOR S.L.
Instal·ladora Autoritzada núm. 375

**Instal·lacions sanitàries - Calefacció
Piscines - Aire condicionat**

*Amb calefacció i aigua
calenta sanitària*

*Si teniu qualche problema
críuau-nos.*

Estam al vostre servei

C/. Ciutat, 14 - Tels.: 66 00 53 - 989/17 05 70
Lluçmajor

El PSM de Lluçmajor ha posat en marxa el telèfon del poble

Amb aquest servei, els regidors nacionalistes recullen les propostes i denúncies que la gent els envia

Agrupació del PSM-Nacionalistes de Mallorca

L'Agrupació local del PSM-Nacionalistes de Mallorca ha posat en marxa un nou servei d'atenció als ciutadans del municipi. Es tracta de la línia de telèfon amb contestador automàtic i fax connectada a la seu del partit, amb la intenció de recollir les propostes, els suggeriments i les denúncies que els fan arribar la gent de tot el municipi.

El telèfon del poble té el número 971-660846 i disposa de contestador automàtic en el qual es poden deixar missatges orals. Però si qualsevol vol comunicar-se amb el PSM de Lluçmajor per escrit, també ho pot fer a través del mateix número de telèfon, ja que aquest duu incorporat un fax que li permet rebre documents escrits.

Amb aquest nou servei, els regidors nacionalistes, Antoni Llompart i Joana Lluïsa Mascaró, incrementaran el seu contacte amb la gent que tenguí inquietuds sobre la vida política local o que vulgui presentar queixes i denúncies relatives al funcionament dels serveis municipals i la gestió que fa el PP a la Casa de la Vila.

Es tracta, en definitiva, d'utilitzar tots els mitjans que les noves tecnologies posen a l'abast de la ciutadania per incrementar la participació i el debat populars, i de fer front a la nefasta política de tancament i grisor que duu a terme el PP de Gaspar Oliver. ♦

Autopista... o desdoblament electoralista?

Miquel Àngel González
Comité Local Unió Mallorca

Aquest és el dubte que ens preocupa. El Govern Matas ha deixat entreveure la possibilitat del desdoblament en lloc de la "macroautopista" de Llevant. Aquest és un fet que en condicions normals ens hauria d'omplir de satisfacció.

Malauradament no estam contents; més bé al contrari pensam que es tracta d'una mesura totalment electoralista (només queda un any per a les properes eleccions) i també pensam que el Govern no té intenció d'assolir aquest desdoblament d'una forma seriosa.

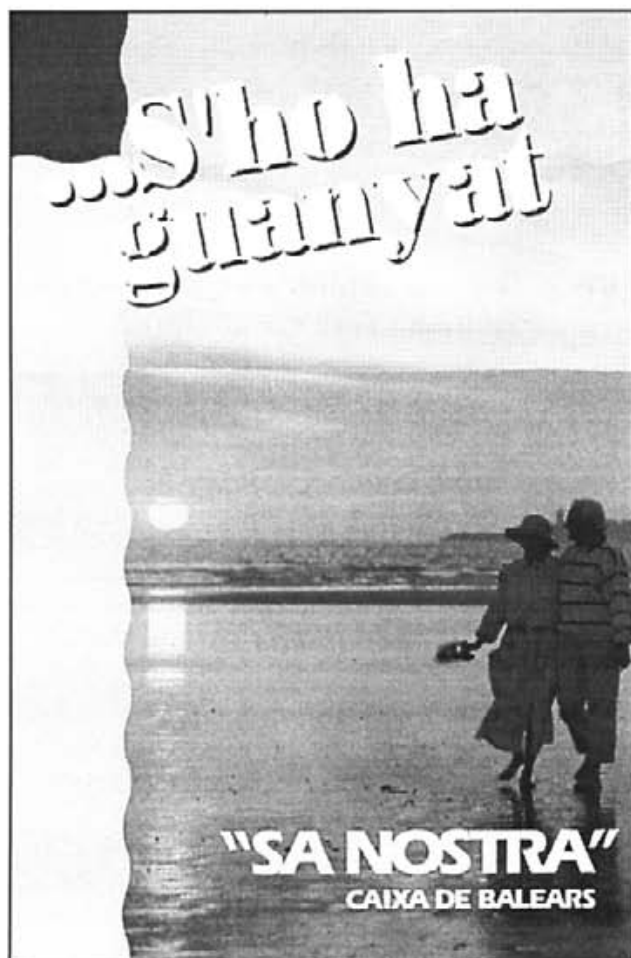
Hem de recordar que el desdoblament de l'actual carretera suposaria un estalvi tant en doblers com en terreny així com una considerable reducció de l'impacte ambiental.

Però el que més ens preocupa és l'actitud del, per ara, Sr. Batle de Lluçmajor i el seu equip de govern que, en declaracions efectuades al diari Última Hora, va afirmar que l'autopista és la millor solució.

Suposam que hi ha part de raó en aquesta afirmació, suposam que l'autopista donarà beneficis a alguns... no sabem a qui, el que sabem és que l'interès general és un concepte que existeix i s'ha de tenir ben present quan es gestionen institucions que representen a la totalitat dels ciutadans.

La conservació de l'entorn natural i de la nostra terra, patrimoni de tots nosaltres, no és una moneda de canvi electoralista, és una exigència del desenvolupament sostenible. ♦

18

Maria Clara

Boutique

Atenció especial als llucmajorers

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

El superàvit no ha mort l'endeutament

Baltasar Barros Vidal
UM Lluçmajor

Fa pocs dies, que a un ple extraordinari de l'Ajuntament de Lluçmajor, se varen aprovar els comptes de l'any 1997 amb un superàvit de més o manco 44 milions de pessetes.

Tots els que d'una manera o l'altra ens sentim afectats no tan sols per la part econòmica -que aquesta ens afecta a tots- sinó per la part política -que aquesta ens afecta als que participam activament dins la problemàtica del nostre municipi- aquest superàvit al primer cop d'ull ens engana a tots els ciutadans, i el

que es més greu, inclusivament a l'equip de govern del nostre ajuntament.

En primer lloc engana a l'equip de govern, perquè se pensa que ens pot enganyar a tots els altres. Que hi hagi superàvit als comptes del 97, no significa ni molt manco que s'hagi controlat d'endeutament, no vol dir que l'endeutament s'hagi acabat i ni tan sols vol dir que l'endeutament s'hagi reduït.

En segon lloc ens engana a tots els altres perquè identifiquem -que és el que pretén l'equip de govern- el superàvit en la liquidació total de l'endeutament.

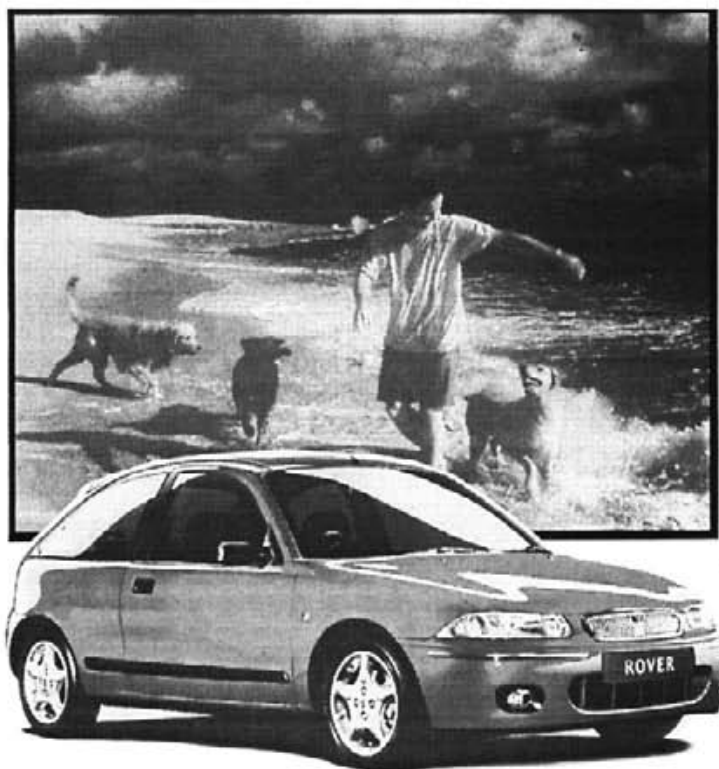
Un superàvit no significa bona gestió, ni control de la despesa i ni tan sols sanejament de les arques municipals, si tot això no va acompanyat d'una reducció real i efectiva de l'endeutament.

És necessari, que d'una vegada per totes, el poble pugui sebre com està l'Ajuntament, que no ens diguin una cosa per l'altra, perquè si bé hauríem d'estar contents pel superàvit, ho seria que poguéssim sebre com s'ha produït, si ha estat per un increment dels ingressos previstos, si ha estat per una reducció de la despesa, si ha estat per una renegociació del deute amb les entitats bancàries a un tipus d'interès més baix, si ha estat per una renegociació del deute a un termini més llarg, o si és perquè s'han deixat de pagar factures als proveïdors.

Per tant, tal i com resa en el títol, tenir superàvit, no vol dir haver sortit de l'endeutament. NO HI TE RES A VEURE.

Aleshores, com s'explica, que tenint superàvit, els comerços i empreses de Lluçmajor, no volguin donar crèdit a l'Ajuntament, i el que és més preocupant, perquè encara hi ha una bona partida de factures pendent de pagament. ♦

ROVER 200 SE ADELANTA A LOS TIEMPOS.

**AHORA CON AIRE
ACONDICIONADO DE REGALO.**

O 182.000 PTAS. DE DESCUENTO. La máxima elegancia tradicional inglesa con estilo más joven.

Un diseño práctico pero con clase. Potentes motores turbodiesel de 86 CV y gasolina de hasta 145 CV.

En versiones 3 y 5 puertas. Airbag del conductor. Alarma perimetrica con inmovilizador del motor.

Refuerzos laterales en puertas. Rover 200, un coche distinto que se adapta a sus necesidades.

**ROVER SERIE 200
SOBRE TODO ES UN ROVER
DESDE 1.766.000 PTAS*.**

*PRECIO FINAL RECOMENDADO: ENCLAVE IVA, TRANSPORTE, IMPUESTO DE MATRICULACIÓN Y OTRAS CANTAS DE 100.000 PTAS. VALIENDO PARA VERIFICAR EN VEHÍCULO EN REGISTRO Y BAJARLO DESPUÉS DE 30 DÍAS. ASISTENCIA 24 HORAS. PLAN FINANCIERO Y LEasing. FINANCIERO EN LA COMPRA DE UN VEHÍCULO ROVER. BAJARLO CON BAJARLO ROVER 200 51.

ILLA MOTORS, S.L.

Avda. Ramon de Sant Martí, s/n
Tels. 66 01 46 - 908-63 00 49
Fax. 66 22 39 - (Lluçmajor)

Cartes

Sra. Doña Catalina Font
Directora de la revista DE PINTE EN AMPLE
LLUCMAJOR

Estimada Sra.

*Adjunto tengo el honor de enviarle dos comunicados para la revista que tan dignamente dirige, por si a bien lo tiene y en base al derecho de réplica que debe asistirme, quiere publicarlos.
Atentamente.*

Joaquín Rabasco Ferreira

Respetuosa réplica a un "tal Miguel Cardell"

20

En la pasada revista DE PINTE EN AMPLE, he tenido el honor de ser el blanco de ciertos elogios provenientes de un "tal Miguel Cardell".

"Señor tal":

Los menos allegados me han aconsejado que no baje a la basura literaria de los biblioclastas xenófobos.

Los más allegados me asesoran que a un enfermo paranoico no se le debe replicar ni llevar la contraria.

Por mi parte considero, después de muchos años de no haber escrito un simple comunicado en esta respetuosa revista, que debo por simple caballerosidad, dar una sincera y particular opinión al último escrito firmado por el susodicho tal Miguel Cardell y manifestar que:

- La literatura plasmada en la revista **de pinte en ample**, me confirma que el firmante de tan espléndido y xenófobo escrito solo puede corresponder a una de estas tres cosas:

1º) A un enfermo mental.

2º) A un reprimido sexual masculino.

3º) A un simple terrorista batasunero.

¿En cual de estas tres cosas está inmerso el "tal Miguel Cardell"?

¿Acaso, está en las tres?

Fdo. Joaquín Rabasco Ferreira

A Don José Manuel Luna de Unió Mallorquina

Sr. Luna:

Por favor, no venga cuando empiezan a acercarse las elecciones municipales y autonómicas con clases de ética política.

Consiga entrar en las próximas elecciones y pacte con el PSOE, PSM e IU, como su presidenta Munar lo ha hecho en el Consell Insular con la única y triste realidad de ocupar un sillón presidencial.

Siga por ese camino. Usted como buen alumno del partido de la demagogia, llegará muy lejos. ♦

Joaquín Rabasco Ferreira
Presidente de ASI

I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
cullurs a divendres de les 17:30 a les 19:30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

**FESTES DE
SANT JOAN
A CIUTADELLA
24.500.-**

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 44 11 10

S'ARENAL

Trobada de l'extingida Coral Llucmajor

Maria Cañellas

Volia fer públic a través de la vostra revista, que les al.lotes de l'extingida Coral Llucmajor (avui dones fetes) vàrem organitzar una festeta-homenatge al nostre admirat director Miquel Janer. Va ser dia 8 de maig al Teatre Principal i el vàrem obsequiar amb una foto emmarcada de la coral dirigida per ell a la parròquia. La foto, firmada per totes, tenia una breu dedicatòria: "Ja saps Miquel, que sempre pots comptar amb nosaltres". Va estar molt content i va esser una vetllada molt agradable: recordàrem el temps passat, cantàrem, contarem acudits, i va sortir a llum una glosa feta pel meu pare l'any 1967, quan guanyàrem a Madrid el 1r premi nacional, deia així:

Sa Coral de Llucmajor
allà on va queda bé,
es director és en Janer i és digne d'apreciar
i ses al.lotes que hi ha
totes són seleccionades,
n'hi ha unes quantes casades,
i ses altres fa grapades
per novio poder trobar...

Acabàrem amb una altre glosa que deia així:

Sa festeta que avui feim,
no es tracta sols d'un sopar,
és per dir an es director
que després de fer tants d'anys
que sa Coral Llucmajor
ha passat ja a sa història,
no l'hem deixat d'estimar.

En aquells anys, tothom deia,
que cantàvem molt, molt bé,
però hi havia un secret,
mos dirigia en Janer...

A Mallorca hi ha molts de coros
n'hi ha haguts i n'hi haurà,
però sa Coral Llucmajor
ja mai se repetirà. ♦

21

TELYCO

LLUCMAJOR

Grupo Telefónica

Alta de Líneas Telefónicas.

Teléfonos Básicos, Inalámbricos, Contestadores.

Teléfonos Móviles.

Fax (papel térmico y normal).

Centralitas telefónicas.

Contratos de Mantenimiento.

Venta y Reparación de Equipos Telefónicos.

Distribuidor Oficial:

Moviline

Movistar

C/. Antonio Maura, 57 Bajos. - 07620 LLUCMAJOR - Tel. / Fax: 12 10 83
C/. Reyes Católicos, 33 - 07007 Palma - Tel.: 27 34 06 - Fax: 25 02 71

Xerrades de cafè

Autopista i tómbola política

Un que escoltava.-

- Com acabarà això de l'autopista de Llevant?
- Aquesta nova que volen fer, que ha de passar per Lluçmajor?
- Sí, però la volen desviar fora de sa Ronda Migjorn.
- Mal assumpte, idò, per als negocis instal·lats a aquesta Ronda.
- No, perquè tots els qui voldran passar per Lluçmajor, tendran les corresponents desviacions, diuen.
- La notícia, però, és que el Govern Balear, que en principi pareixia que no volia saber res més que del projecte de la nova autopista Palma-Manacor, que espenyava molt de terreny rústic, ara sembla que fa un poc de marxa enrera i ofereix un altre projecte d'eixample de les carreteres ja fetes i no fer-ne de noves.
- I, que no saps per què?
- Supòs que perquè n'hi ha molts del seu partit que es-

tan en contra de la nova autopista.

- I com que s'acosten les eleccions...
- Segur que si presenten l'autopista destructora al seu programa electoral les perden, les eleccions!
- Per això fan marxa enrera.
- És clar. El que haurien de fer és eixamplar les carreteres importants existents i, sobretot a Lluçmajor, asfaltar o condicionar els camins veïnals, que estan fets un desastre.
- Bé, bé, però com que aquests camins, la majoria de gent ni els veu, no són tan importants.
- Idò si no els adoben, els propietaris afectats...
- És més interessant eixamplar les voreres de s'Arenal i enrajolar la plaça de Lluçmajor.
- Pel que fa a la plaça de Lluçmajor, ara que fan el mercat de fruita i verdura al Lloc Sagrat, ja hi podria quedar per sempre.
- I això, per què?
- Perquè així tendriem sempre una plaça neta, bona i bonica.
- És una bona idea, serà qüestió de plantejar-ho als mandataris de l'Ajuntament, a veure si prospera.
- Sí, perquè si surt de la part de l'oposició, segurament no s'aprovarà mai.
- Segur que no, però mentre no acabi amb una altra cita al Cap Blanc...
- Jo no comprenc el rebombori que ha produït aquesta frase, ja que fa uns anys, dos regidors davallaren de la sala de sessions per resoldre a bufetades les seves diferències polítiques a la placeta del carrer de Sant Miquel...
- Ja ho val! De tot això, el que crec és que hi surt beneficiada la Tele Lluçma que, aviat, podrà fer la competència als programes més escopetajats de la nació, com per exemple la "Tómbola", del Canal 9. ♦

22

Sa Llibreria

Llibres, contes,
jocs educatius,
material d'oficina

C/. Sa Font, 15 • Tel.: 66 26 66 (Lluçmajor)

HYUNDAI COUPE 1.6 • A.A. - C.C. - E.E. - D.E.
2.516.000 pts. (-180.000 pts.) = 2.336.000 P.V.P.

HYUNDAI

SERVEI TALLER MECÀNIC J. TOMÀS

C/. Antoni Maura, 50 - Tel. i Fax: 971/66 14 72 - Lluçmajor

De noms i de llocs

Cas Frares - Es Canyar

Miquel es casaren el 39 i continuaren a la possessió fins quan se n'anaren per Sant Miquel l'any 63.

Com era la feina en aquell temps?

La temporada del segar segava amb la màquina. Per l'agost i setembre tomava ametles i garroves i; dins l'octubre, a la primeria, sembrava faves i del 12 al 25, en el guaret blat amb la maquineta i el mul. Després sembràvem el restoble a sobre el rostoll del blat.

Dedicàvem entre setze i vint quarterades a faves i a mitjan abril, una vegada llogada la gent, es començava a segar-les. Aquesta feina durava uns deu dies. Traginades a les cases, les batfem. Pel maig segàvem l'ordi amb la batedora.

A l'hivern jo tenia cura de les

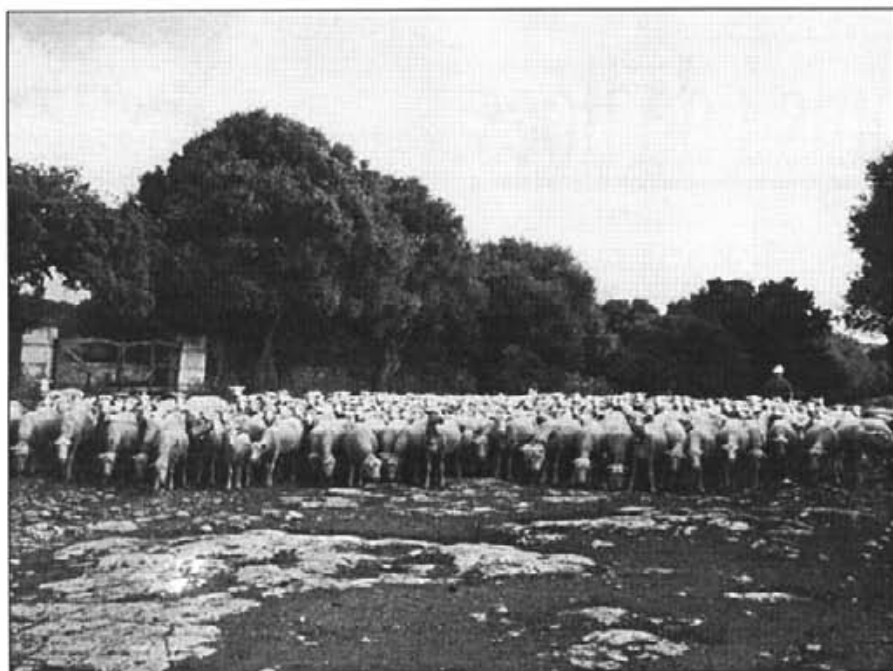
C. Calviño
F. Jaume
J. Jaume
A.M. Monserrat
J. Monserrat
F. Mut
Fotos: C. Julià

Per saber com eren les possessions de *Cas Frares i Es Canyar* els anys cinquanta hem parlat amb en Miquel Gual i Amengual nascut a Lloret de Vista Alegre el quatre de febrer de 1940, fill d'en Magí Gual i Bunyola nascut el mateix dia del mes de gener de 1908 i de na Catalina Amengual i Miralles que havia nat pel març de 1916, exactament dia devuit.

El padrí d'en Miquel havia estat quatre anys a la possessió de *Betlem* i l'any 37 ò 38 passà d'amo conductor a *Cas Frares-Es Canyar*. El pare i la mare d'en

vaques i mon pare i el pastor munyien. El meu pare anava dues vegades al poble a cercar les coses més necessàries i duia el diari que llegíem després de sopar. Els altres dies a les vuit i mitja tothom partia cap a dormir.

De cap a cap d'any érem cinc homes: el pastor, el porquer, dos parellers que només s'aturaven de llaurar o minar la temporada de segar i batre i un bracer, que a l'hivern tallava rama, feia les voreres netes i cavava llobades mentre els parellers llauraven.

Quins tipus de blat sembràveu?

En sembràvem de tres tipus:

- Garronsona, fort al temps; l'anyada era segura.
- Campanaret, per l'estil del garronsona però més rodó i curt.
- Mort, apropiat per a terra bona,

de pell més blanca i de gra llarg com el garronsona però el doble de gruixat. Quan plovia es feia molt bo.

Sembràveu s'Hortal Cuitor?

Sí, hi fèiem faves cuitores. Prop dels talaiots se'n feien de molt bones, de pell tan fina que, una vegada cuites, s'esfloraven.

Quin mètode de sembra empràveu?

A quatre sementers, en deixàvem un de buit que quedava ermàs i l'any següent s'hi sembraven de devuit a vint quarterades de faves i a la resta pastura; pel gener, en el tros que havia estat pastura s'hi feia guaret. Tot el sementer es sembrava de blat l'any que venia davant. El gener, febrer i març llauràvem.

Fèiem un sementer de s'Ametlerar, es Girat i Son Bouer; un altre de sa Cisterneta, es Camp d'en Rotlo, es Figuerat i es Turó de ses Guixes;

i un tercer que era es Camp Gran i es Cocons completaven els quatre.

Quins sementers eren els millors?

Els millors eren: es Camp Gran, s'Ametlerar, es Camp d'en Rotlo, es Clot de sa Cisterneta...

Aquests sementers són de terra call vermell i els anys que plou fan molt de sembrat però això, dins Sa Marina, no es produïx massa sovint. L'any que em vaig presentar al servei militar sembraven s'Ametlerar, quan vaig arribar de permís, ma mare em demanà si podia dur-los el berenar, aleshores va passar l'anècdota que ara vos contaré: en aquell temps per segar en bístia ho solia fer un home tot sol, amb els peus manava, duia les regnes, i amb les mans segava. En aquell moment

feien la feina dos homes i els vaig dir en broma: "No estau empegueïts d'haver de fer la feina entre dos?" i mestre Guillem em respongué: "No seràs tu el valent que ho faci tot sol i si ets capaç de donar una volta et donam cent pessetes", llavors cent pessetes era un capital, jo vaig voler provar-ho ja que no era la primera vegada que ho feia i encara no havia recorregut dos-cents metres quan els vaig cridar dient-los que no podia més. La raó era de tan espès i alt com era el sembrat.

Una altra vegada dins el Camp Gran hi va haver una anyadassa i collírem més de cent trenta tones de blat; la gent que hi treballava va fer un parell de garbes amb tres ventells, eren molt grosses i com que estaven prop del camí de S'Àguila, tothom qui passava les veia; mon

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/ Joanís Moserred, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embolits
- Cuixols
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (LLUCMAJOR)

pare els va dir que les fessin més petites perquè pareixia que volfem estufar.

Quin tipus de ramat teniu?

En aquell temps hi havia 180 ó 200 ovelles, 3 egües per fer cria i una per fer feina, tres parells de muls, un gorà, vaques i bous i un cavall per al carruatge.

Em ve a la memòria una egua grisa de cria, era la que duia l'esquella, les altres li anaven darrera, i li deïem "sa Loca" perquè quan trobava unes barreres fermades amb un venciell hi posava el cap a baix i empenyia fins que les obria o les tomava. També tenguérem un cavall, en "Peligro" fill d'en "Renon" i una egua nostra i provaren de fer-lo córrer però no va servir gaire.

Com teníeu el contracte amb el senyor?

El teníem de la següent manera:

El blat i tots els animals així com les seves cries i els productes que en trèiem com la llet, el formatge, la llana... etc. eren a mitges.

La civada, l'ordi i les garroves de tres parts dues per a l'amitger i les ametles de tres parts dues per al senyor.

Recordau algun fet meteorològic important?

El primer va ocórrer quan tenia tretze anys, l'any 1953, el dijous dia deu d'agost batfem, duia la batadora es "Barralet", record que el tractor no funcionava molt bé i com que era el darrer dia mon pare va dir: "Veniu

el diumenge i en acabar dinarem"; ho férem així i mentre treballàvem jo vaig sentir renou com si tirassin pedres i perquè eren les acaballes i la gent anava de bulla, els vaig dir: "No tireu pedres que em ferireu", però ben aviat vaig començar a veure uns grums de calabruix com ous de gallina. Va ésser una calabruixa-da que afectà un bon redol de *Sa Marina*. Em pens que el senyor, de la feta, va comanar trenta-tres mil teules.

El segon, va ésser la nevada del febrer de 1956, el gruix de la neu te-

nia més de 20 cm i no va quedar cap fava.

I de torrentades?

La més grossa que vaig veure venia de la part de *Son Mut* cap a l'avenc, es *Cocons*, es *Camp d'en Rotlo*, s'*Ametlerar*, es *Girrat*, ses *Tanques de Son Bouet*, sa *Quintana amb s'Aljub de sa Capella*, *Ca na Gambins* "Campins", es *Camp Gran* i cap a l'avenc del *Camí de s'Àguila*. Se'n va dur la paret que separa sa *Quintana de Ca na Gambins* "Campins" i s'aljub de sa *Capella* s'omplí pel coll.

Darrerament la possessió ha sofert una sèrie de canvis que ens foren explicats l'altre dia mentre caminàvem amb el propietari pel carreró ombrívol que condueix al poblat talaiòtic: Don Toni Ripoll ens comentà que duen la finca ells i la dediquen exclusivament a la ramaderia. Es llevaren tots

els ametlers vells per tal de no tenir noses a l'hora de fer la feina i collir més gra per a unes tres-centes cinquanta ovelles i altres animals que hi ha en aquests moments a la possessió.

Per altra part, s'han fet durant aquests darrers anys i encara es fan millores a les cases i als seus voltants per tal de conservar-les amb el caràcter sec, senzill i auster però amatent i acollidor propi de les cases senyoriales de la nostra pagesia.

ANTÒNIA ISERN

major

net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enschät

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

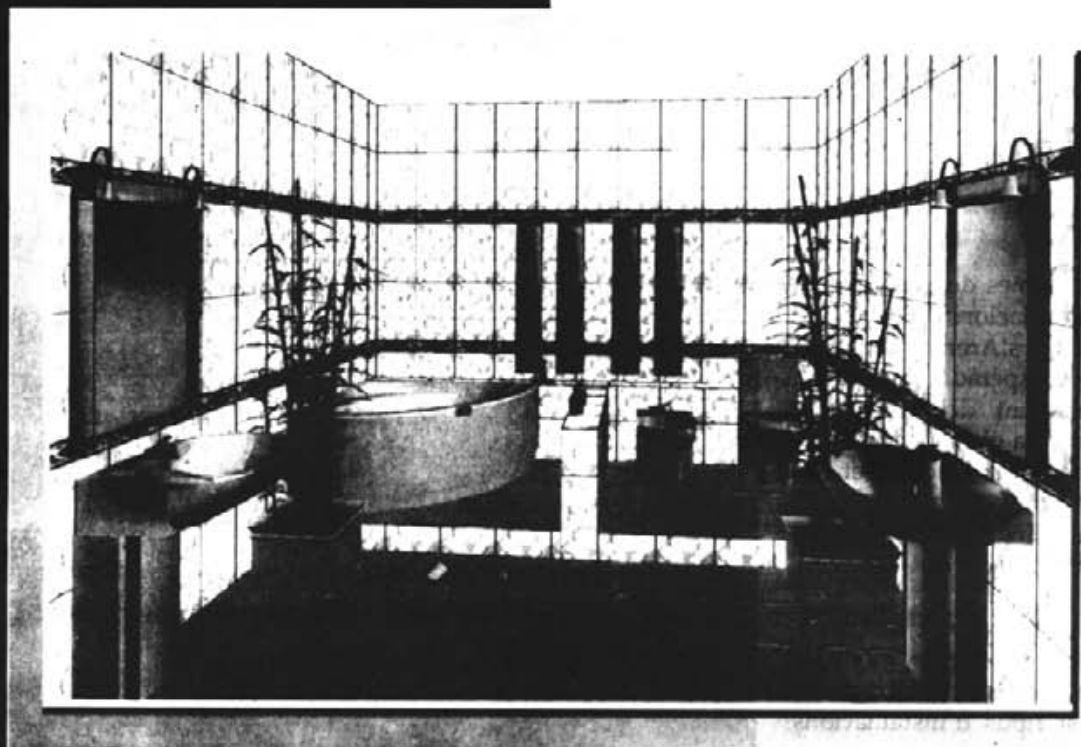
automòbils

diva motor s.a.

C/ Ripoll, 30 • Tel. 66 22 13

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA DISSENY
INTREGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

D'ofici ... Professor d'autoescola

I. Barceló
J. Jaume

En aquesta secció, en què parlem d'oficis, generalment ho feim de feines que han perdurat a través dels segles, però que en els darrers 50 anys han anat minvant i fins i tot n'hi ha que han desaparegut: paredador, gelater, carboner, etc...

Avui parlarem d'un ofici relativament novell d'una professió que molts de llucmajorers han vist néixer i que al llarg d'aquests darrers cinquanta anys, ha anat augmentant en importància a causa de la gran demanda que les noves formes de vida han generat. Es tracta de l'ofici d'"ensenyar a menar cotxe", ofici que, en un principi, el feien els quatre del poble que tenien automòbil i que, desinteressadament ensenyaven als nous conductors.

28

Quan l'adquisició d'un cotxe fou possible per més persones, amb l'increment d'aquesta demanda, hi hagué mecànics, com mestre Pau Salvà, que prepararen vehicles amb doble comandament per alternar la seva tasca habitual amb aquest nou ofici.

Uns anys després, a la dècada dels cinquanta, fou obligatori que els professors fossin titulats i així varen néixer les autoescoles. La primera que hi va haver a Lluçmajor va ser l'autoescola TOGA (Tomàs-Garcies); poc temps després s'inaugurà l'autoescola FIOI, que encara

Rafel Fiol, 1966

existeix, i amb el seu fundador i propietari Rafel Fiol Oliver. És amb ell que hem parlat per conèixer millor aquesta "nova" professió.

En Rafel nasqué l'abril de 1928 a Lluçmajor. Durant la seva joventut alternà els estudis amb ajudar els pares en les tasques del camp on vivien i treballaven. També va fer de sabater, i de constructor de xalets per cala Blava i Sometime, que després venien. Després d'aquestes feines, començà a exercir l'ofici de

la seva vida: professor d'autoescola.

- Com així et decidires per aquesta feina?

- El negoci dels xalets no m'agradava gaire i vaig tenir l'oportunitat de muntar una autoescola a Palma, a mitges amb en Biel Gamundí, un germà de l'apotecari. La idea va ser seva, tenia una gestoria i jo me n'havia de fer càrrec de l'autoescola, l'autoescola "Balear", prop del teatre Balear.

- Per què la venguda al poble?

- Després de tres anys d'anar i ve-

CARNISSERIA ■ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCIA

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

nir de Palma, ja tenia alumnes aquí i allà, i era molt cansat i vaig pensar que, tenint en compte que el negoci funcionava a les dues bandes, ens convendria que cadascú se'n cuidàs del d'allà on vivia. Ho vaig exposar a en Biel i ho va entendre; llavors va ser quan vaig muntar l'autoescola FIOL.

- Tenim entès que també vares posar una autoescola a s'Arenal...

- Sí. Hi feia feina en J. Bonet, que més endavant es va posar pel seu compte, però, com que hi havia feina per tots dos vaig continuar a l'autoescola, a la placeta dels Nins, fins que els que hi treballaven parlaren de posar-ne una per a ells, moment en què vaig creure oportú vendre'ls la meua i quedar-me amb la de Lluçmajor, i així ho vaig fer. Aleshores tenia cinc professors.

- De llavors ençà ha canviat molt el mètode d'ensenyament?

- La veritat és que sí. L'ensenyament

ha canviat a mesura que hi ha hagut més cotxes i, per tant, més dificultats a l'hora de circular. Al començament era necessari fer unes pràctiques amb els cotxes i les motos, que, si es feien a la via pública, necessitaven un permís de l'Ajuntament i unes condicions especials de traçat i pendent, per això algunes autoescoles fèrem unes pistes on es practicaven els exercicis que els alumnes havien de saber realitzar el dia de l'examen.

- Què ha canviat, especialment?

- Ara, el que s'ensenyava més és més adequat a les necessitats reals dels conductors. No es tracta de passar unes proves que abans es feien en un carrer determinat, i que consistien fonamentalment en un aparcament en un pendent on s'havia de col·locar el cotxe entre dos pals. Ara es fa molta ciutat. El que es pretén és que el conductor sigui capaç de circular i d'aparcar correctament a qualsevol

lloc de Palma, a més de conèixer les normes de circulació vigents. També ha canviat molt el preu ja que abans una classe de cotxe costava 150 pessetes i avui en val 3.000. Actualment el preu d'un carnet oscil·la entre 70.000 i 200.000 pessetes.

- Durant tots aquests anys de docència en deus haver vist de tota casta. Tens alguna anècdota per contar?

- Hi va haver una madona de foravila que es volia treure el carnet i que, quan dúiem més de trenta hores de circulació encara confonia els intermitents a l'hora de voltar un cantó. Cansat de predicar li vaig dir: "a partir d'ara, cada vegada que vos equivoqueu, vos posaré una multa de cinc duros. Ho apuntaré en aquest bloc i al final mirarem què m'heu de pagar". La dona em mirà tota seriosa però no digué res i hi posà tanta atenció que des d'aquell dia no es va equivocar pus. Però la història no acaba aquí. Per examinar-se, havien de menester un certificat de bona conducta que feia la Guàrdia Civil i la dona, quan hi va anar, demanà al sergent si era legal que el professor d'autoescola li imposàs una multa de cinc duros per aquella "falta". El sergent, que no veia la cosa clara i em conceixia, li contestà: "Sí que en pot posar. En pot posar fins 40 pta. cada una".

- Quins projectes tens de cara al futur?

- Crec que no continuaré molt de temps en el negoci. Esper que quan em retiri, el meu soci, que és jove, continuï la tasca de l'autoescola al poble i li vagi tan bé com ens va ara. ♦

29

Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S. L.

Especialistes en reestructuració
de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

Quaderns de Fum Major

El rei Herodes s'enrabiava

Miquel Cardell

Si et sorprèn, lector, que saludi l'imminent estiu posant al títol aquest vers famós de la nadalenca comèdia dels Reis d'Orient, és que no has seguit els darrers mesos el circ de la política local i, en concret, que no has llegit a la secció de cartes d'aquest mateix exemplar de la revista la poètica andanada que em dedica Joaquín Rabasco.

Abans de llegir-la, voldria cridar l'atenció sobre un fet essencial, tan natural que podria passar desapercbut: aquesta revista, acusada tan sovint de tantes coses pels de sempre, publica la carta. A pesar del seu to. I sense dubtar-ho. Ara comparau-ho amb les actituds conegudes de la majoria municipal en relació a la llibertat d'expressió dels qui no pensam igual que ells, i treis conclusions, si voleu.

***

No he llegit l'epístola moral rabasquiana. La m'han llegit una vegada per telèfon i prou. També m'han explicat que l'ha duita un municipal. Ja ho sabeu, un municipal que pagam tots fent encàrrecs personals, fent de missatge particular d'un regidor. De l'autoproclamat defensor d'honres i honestedats. Una altra més d'un earamull d'anècdotes significatives de com van les coses per la Casa de la Vila.

Si ho he entès bé, resulta que som un tal, un escritoretxo, un malalt mental, o un *reprimido sexual masculino* (ui, que m'ha dit) o una mena de xenòfob batassuno, o tot plegat i més. Àngela Maria. Si des del meu estat de quebra física, moral, sexual i política ho he entès bé,

aquesta és la resposta a l'article del mes passat on comentava la frase famosíssima, aquell nou eslògan destinat a convertir al Cap Blanc en centre de turisme d'aventura i esport de risc, i, com a tesi de l'anàlisi del vers cèlebre, afirmava, i afirm, que *va servir entre altres coses per veure com reacciona el gran insultador, un personatge que ha fet del seu estil precapocorpià, ric en figures de desqualificació personal, una manera de fer i entendre la política... per veure com aquest personatge reacciona quan li recepten la tanda d'insults que ell acaba d'entimar a una persona absent i per tant indefensa. I com els seus insults són una tàctica per defugir el debat seriós.* Bé, amb la meua resposta serena, reflexiva i plena de matisos, Don Joaquín ha posat la meua tesi al seu lloc. I ha reivindicat sense màscara la seva veritable fesomia política.

***

No sé què podria afegir a una mostra tan ponderada de, diguem-li, pensament polític, si no és aturar-me a lloar el seu estil, que demostra a les clares que Don Joaquín ha llegit el Cervantes que sovint cita -segur que li sona, per exemple, aquella frase famosa del Quijote: *Ladrón, luego cabalgamos*. I encara més, diria que l'inscriu en una vella tradició d'oratória florida del parlamentarisme espanyol. A mi, quan em llegien això del reprimido sexual, em venia al cap aquella anècdota parlamentària de començament de segle quan un diputat li entima a l'altre -Que ha de dir sa senyoria, si du els calçotets color de rosa?. I l'al·ludit, sense immutar-se, respon: -Vaja, ja li ha dit la seva senyora.

***

O dit d'una altra manera. Suposem que jo som tot això que afirma Don Joaquín. Si els meus arguments tenen coherència, això els la llevaria? Si els meus comentaris dibuixen la fesomia o la caricatura identificable d'una realitat, aquesta deixarà de ser certa? Per aquí gratahi. Tot plegat, si no és per denunciar una manera de fer i usar la política, o per fer una rialla amb els empenyos de qui es veu massa retratat a la caricatura -perquè la rialla és l'arma que ens queda als qui no som escoltats- no s'ho paga, aixecar-ho d'enterra.

***

He posat el Cd que aplega les col·laboracions de Núria Feliu i Tete Montoliu, *Ves i perde't...* diu la cançó. Tot el temps que dedicam a aquestes pallassades és temps que no dedicam a altres qüestions, com el debat urbanístic que era a l'origen de l'anècdota, aquell de les urbanitzacions que el CIM vol suspendre per problemes de subministrament d'aigua. Ara s'ha fet públic un estudi geològic del Instituto Tecnológico Minero de l'Estat Espanyol que diu que els aqüífers del Migjorn de Mallorca tenen un nivell de sal i nitrats molt superior al que la Unió Europea considera permisible. Són els mateixos aqüífers dels quals l'informe o avantprojecte de l'empresa contractada per la majoria municipal per redactar la reforma del Pla General d'Urbanisme diu que van de terra cap a la mar. Ara, aquest informe fet per una institució lliure de qualsevol sospita d'ecologisme radical, neurosi, repressió se-

xual o xenofòbia batassuna, diu que, devora els 200 mil·lígrams de sal que segons la UE marquen la frontera del risc per la salut, a Lluçmajor la mitjana dels pous és de 450 (i 480 a Campos, 985 a Ses Salines, 1145 a Santanyí). I devora els 50 mg de nitrats per litre permesos per la UE, la mitjana a Lluçmajor és de 190. Això sí que són temes seriosos, i aquest sembla ser el debat que no interessa gens a la majoria municipal. A Don Joaquín, ja ho heu vist, sembla interessar-li més la meua vida sexual. Però tampoc no importa que ho aixequem d'enterra, qualsevol dia la majoria municipal farà constar en acta que les aigües dels nostres pous són d'allò més mineromedicinals. I si algú gosa tenir un atac de ronyons, sempre serem a temps d'enflocar-li pels morros una moció reprovatòria.

***

Fins aquí, en principi, el tema. Amb una única excepció. Abans de l'espistola moral, i de la darrera i al·lucinant sessió plenària, la de la reprovació a Garcies, pensava en un altre tema per aquest dietari públic. Que també té com a protagonista Don Joaquín, i que perfectament hauria pogut dur el mateix títol. Era un nou capítol d'una vella història, provocat en aquesta ocasió per la reobertura per part de l'ínclit de la seva obsessiva guerra a la normalització de la llengua catalana. O de l'ús d'aquesta qüestió com excusa per la desqualificació i el tirar pilotes fora. Per això, sense que m'hagi vingut gens de nou, no puc deixar caure enterra la seva acusació de xenofòbia i tal.

Pel que implica, per començar, d'associació a la idea de violència. Personalment, no record haver amenaçat mai, ni res semblant, amb la violència. Ni jo ni la immensa majoria dels qui exigim mesures de normalització veritable per la nostra llengua hem citat ningú mai al Cap Blanc per resoldre disputes filològiques o diferències polítiques. Al contrari qui defensen una postura que Don Joaquín sembla compartir a vegades, contrària a la unitat de la llengua catalana.

En segon lloc per la mateixa acusació de xenofòbia. No deixa de

ser massa que gosi fer-la Don Joaquín, a qui, des d'aquestes mateixes pàgines, li vaig haver de retreure uns comentaris que si no eren clarament racistes s'hi assemblaven molt, publicats a un butlletí d'ASI quan ASI no era, com ara, un partit polític sinó una associació ciutadana contrària a la manipulació que exercien, llavors?, els partits. Comentaris que mai s'han rectificat.

No deixa de ser massa que gosi fer-la el mateix personatge que, a la darrera plenària, i tant si consta en acta com si no, va fer una afirmació en el sentit de mirau si li van malament les coses al PSOE que no té més remei que presentar una dona de cap de llista a Madrid. Si la majoria no vota en contra, la frase tenia un inequívoc matís del més ranci i testicular masculisme. És a dir, de la ideologia que considera que, pel seu sexe, la meitat de la humanitat està en principi menys dotada per moltes activitats d'ordre estrictament humà. I no podem considerar aquest masculisme, que discrimina en funció d'una circumstància genèrica, de naixement, una mena estesa de xenofòbia? M'agradaria saber que en pensen les llucmajoreres i, en concret, les votants d'ASI.

***

El bessó d'aquesta història, però, passa, com deia pel tema de la llengua. A recents plenàries, i a una entrevista a Tele-Lluçma, hem pogut sentir com Don Joaquín repetia els mateixos arguments.

En poques paraules, la cosa tornava anar de la canalla catalanista que imposa als pobres treballadors el coneixement del català per accedir a certs llocs de feina -el famós barrenero, o el metge: mentre, la realitat va per camins prou distints- i de com això és un impresentable abús contra els treballadors que han vingut a Mallorca "con los brazos abiertos".

La veritat és que si Don Joaquín és una mostra d'aquesta postura de braços oberts, estam ben arreglats. Braços oberts ho entendria com imatge de bona disposició cap a la gent del lloc on s'arriba, de respecte com a poc. I aquest no em sembla el cas. Negar-se a participar al projecte de recuperació lingüística d'un

país no em sembla molt de braços oberts. Més sembla exigir una actitud de submissió, de cames obertes, si em perdonau l'expressió, pròpia sens dubte d'un malalt com jo.

I els pobres treballadors als quals, se suposa que s'exigeix el català. A veure, i el castellà, que no s'exigeix? I, posats a pagar, que no és millor triar algú que sap les dues llengües oficials? Don Joaquín no sembla fer molt de cas a les lleis democràtiques, ni a les sentències que reconeixen la idea de societat que aquestes apunten. Com no té en compte que els catalanoparlants també existim, i també som treballadors, i ens nega el dret de poder anar a una institució que pagam, al metge, a la finestrella, sense haver de baratar d'idioma. L'antixenofòbia de Rabasco consisteix essencialment a exigir que els mallorquins renunciem a la nostra llengua perquè certs castellanoparlants intolerants o desinformatos o ignorants puguin seguir gaudint d'uns avantatges discriminatoris i injusts, vivint només en la seva.

Això per a mi, és prou més xenòfob que proposar i convidar tothom, sense demanar d'ón és la gent, a formar part d'una societat amb un projecte compartit i propi, integrador. Fins i tot que exigir respecte pels drets d'una comunitat que ha estat, i és encara, oprimida i perseguida lingüísticament i nacionalment, des de fa tres segles.

Però Don Joaquín sembla sentir-se més a gust fent demagògia separadora de mallorquins i forasters, de *nosotros los forasteros oprimidos*. I si ara insisteix pot ser és perquè la Tele Lluçma és veu des de S'Arrenal, on té la pesquera de vots. I aquella és una comunitat que ha patit com ningú els traumes de l'emigració. I les dificultats, filles de la nostra oprimida història, d'integrar-se normalment al país on s'arriba. Aquesta és la seva opció. La de Don Joaquín. Se coneix, però, que els batasunos som els qui només demanam, i ja seria bon començament, política integradora, compliment diligent de les lleis per part de les institucions.

***

Deixem-ho, definitivament,

anar. Em telefonen del Carrer de Sant Llorenç: - *Per primera vegada en catorze anys, els agrenadors municipals passaven pel nostre carrer. I llavors uns homes de la brigada repintaven les plaques del carrer. Uep, deien les veïnades, en deu passar qualquena de grossa. I vaja si passava, el president Matas era de visita a la vila i va anar a la Cuna.*

Anècdota de la visita oficial que n'ha tengut d'altres també significatives. Com el fet que, entre les nombroses instàncies de la societat llucmajorera que s'han convidat o visitat, no s'hagi ni advertit de la visita a Obra Cultural Balear ni a aquesta revista. Entenc perfectament que el senyor Matas del PP no s'hi avengui. Però, per bé i per mal, el President ho és, i ho ha de ser, de tots, dels qui aplaudeixen i dels qui no. Fer el contrari és actuar de manera partidista, és anar contra la dignitat de la institució, ja sia aquesta l'Ajuntament o el Govern.

Tanmateix, aquesta actitud de considerar el càrrec com un instrument electoralista i les institucions com a finques privades també és un tema que hem d'acabar tocant cada vegada que parlem del PP.

Per cert que al GOB si que el convidaren: al camp de futbol a la reunió de Matas amb els clubs esportius. Fantàstic.

***

Parlant de les maneres polítiques del PP, cada cop més nerviosos davant les eleccions que s'acosten, arribam a la darrera sessió plenària. La de la reprovació a Antoni Garcias. Va ser un espectacle edificant,

el de la majoria absoluta votant una condemna política a un portaveu de l'oposició. Un espectacle tan legal i legalista com vulgueu però que a mi em va semblar convertir la màxima instància política municipal en una versió avantatgista, institucional i política de Capocorb.

Clar que, com ha quedat demostrat, jo som un tarat multidisciplinar. Resulta que el més greu que ha passat a la vila ha estat que Garcias acusés el batle de manipular les actes. Més greu que el desgavell urbanístic, que el caos econòmic, que la manca de participació ciutadana veritable, que la nul·la política cultural, o la clara política anticultural, que l'abandó de la llengua pròpia. Més greu, si hem de creure, ja hi tornam a ser, Don Joaquín, que acusar polítics i empresaris de robar. I ell n'entén d'això: recordem que va basar la seva defensa davant no sé quin altíssim tribunal en la superioritat del dret de lliure expressió en l'exercici de la política damunt qualsevol altra. No hi ha com ser coherents.

Va ser, tot plegat, instructiu. Jo sempre m'havia pensat que la funció de les actes és deixar constància del que passa. Ara, si ho he entès, resulta que la finalitat de les actes és deixar constància a vegades del que ha passat, altres del que la majoria vota que ha de constar. La pregunta és, pobre de mi: quan la majoria vota que una cosa no consti en acta, hem d'entendre que no ha passat?

Per fortuna, la TV local, amb la qual sovint som crític, exerceix una ben positiva funció democràtica en emetre les Plenàries. La gent ho ha vist. I pot fer-se una idea pròpia del

que passa i el que després s'en diu. A mi, em va semblar lamentable, circ, amenaça, ús de l'apisonadora: com si el debat hagués pogut canviar el sentit d'un sol vot Tan legal com vulgueu, si ningú ho va dur als tribunals. Però si el batle es sentia insultat, era el jutjat que tenia les feines. Aquí, sabia el resultat abans de començar. I així és massa fàcil. I patètic. I significatiu.

Ara el show ja està fet. La política local seguirà sent, sobretot per part de la majoria, un diàleg de sords. M'agradaria esperar que el poble haurà tengut les orelles obertes. Però també pens que a la gent hi ha mil coses reals que li interessin més que són infinitament més urgents i necessàries... Fins i tot quan els psicodrames institucionals serveixen per mostrar tant de llautó. I per demostrar, tornant al títol d'aquest escrit, que el paper del Rei Herodes que s'enrabia sembla ara mateix el més sol·licitat al colobrot municipal, un paper que, en versos de Llorenç Moia, pertany a una funció que és *mig coverbo mig tragèdia*. ♦

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Les Illes Balears plantaren cara

Coloma Julià

El passat dissabte 9 de maig unes 5.000 persones ens concentràrem a la plaça de Cort de Palma, al mateix temps que d'altres també es concentraven a Menorca, Eivissa i Formentera.

Mocadors vermells i blaus s'alçaren enlaire per "plantar cara" amb el lema "Som un poble. Tenim una llengua. La volem viva. Tenim uns drets. Els volem ara".

La IV Diada popular per la Llengua, la Cultura i l'Autogovern va començar a les 16'30 h. amb la Trobada d'Escoles Mallorquines, a ses Voltes, d'on va sortir la desfilada per la llengua a les 18'30 en direcció cap a la plaça de Cort. Unes 500 persones participaren a la desfilada, amenitzada per la Banda de Música de Montuïri, caparrots, xeremiers, gegants, nova Muixeranga d'Algemesí, grallers, drac d'Algaida, trencaclosques de les Escoles Mallorquines i mocadors-

pancarta dels pobles de Mallorca...

Tota aquesta gent fou rebuda per la generació que esperava al lloc de concentració i llavors començà en un ambient molt festiu la Diada popular, entre parlaments i actuacions de la Muixeranga d'Algemesí, els caste-

llers de Mallorca i els gegants d'Inca... fins arribar a la mocadorada i al desplegament d'una gran pancarta amb el lema "Tenim una llengua. La volem viva".

Els discursos foren pronunciats per Andreu Caballero i Caterina Ensenyat, de Joves per la Llengua; per Josep Benedicto, secretari general de CCOO; pel glosador Llorenç Mora; pel president del Foment del Turisme de Mallorca, Miquel Vicens; per representants de les Escoles Mallorquines; pel president del GOB, Pere Tomàs; per Josep Grimalt en nom de la part forana i finalment pel president de l'OCB, Antoni Mir, qui atacà les institucions, perquè tenen competències legals i no mouen massa el dit a favor de la llengua.

S'acabà la Diada amb la interpretació de la Balanguera i després les cançons d'"Al Mayurka" continuaren la festa i amenitzaren una gran ballada popular. ♦

PERRUQUERIA

Finà

C/ d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

CLÀSSICS • NOVETATS • IMPORTACIÓ

Teixits Llevant

Atenció Especial als Llucmajorers

Plaça Barcelona, 2 (zona Es Forti)

Tel.: 45 70 78 • PALMA

Testimonis documentals de la nostra història

Sebastià Cardell i Tomàs
Bartomeu Font i Obrador

(XIV) Constitució de la Societat "La Confianza" (1898)

L'esmentada entitat fou peonera en el ram d'estalvis i la seva llarga durada fins als nostres dies ens demostra que va omplir un considerable buit econòmic i social.

El 28 de maig de 1898, Sebastià Garau i Garcías presentà dos exemplars del seu reglament que havia d'aprovar-se o modificar-se i de la importància del mentor de la mateixa ens podem fer càrrec llegint l'article 31 de la seva normativa estatutària referit al càrrec de president el qual tenia les següents funcions: Presidir totes les sessions i dirigir les discussions; fer complir els acords de les Juntres Generals i directives; representar els drets i accions socials; complir i fer complir tot el que es preveu al Reglament; vetllar pel progrés dels interessos de la societat i tenir cura de l'administració del fons i puntual compliment de tots els càrrecs; atorgar les escriptures i documents necessaris per a l'imposicions i exaccions de capitals i finalment no permetre en les sessions generals i directives tractar assumptes polítics.

La nostra acreditada investigadora Isabel Garau Llompart, néta del fundador, estudià acuradament els múltiples i distints aspectes de l'entitat tot recordant-los al seu treball "La Confianza y otras Sociedades de Ahorro y de Socorros Mutuos de Lluçmajor (siglos XIX i XX)" publicat al número 25 d'Estudis Balearics.

El dia 7 d'aquest mes es compleix el centenari de la primera reunió en la qual es donà lectura al reglament i quedà constituïda la societat amb l'elecció dels càrrecs de president, vicepresident, secretari, vicesecretari, quatre vocals i un dipositari. Per tant la dada és prou significativa d'aquella lloable empresa que va ésser crear una caixa d'estalvis amb les petites aportacions dels socis per tal de tenir possibles a la vellesa sens oblidar les facilitats creditícies als petits agricul-

tors, artesans i tota classe de treballadors en cas de necessitat.

La nissaga dels Molinou, originària de Randa, vingué a viure definitivament a la nostra vila i hi establí uns llaços de permanència fins avui. La documentació aportada i que transcrivim a continuació és firmada i rubricada des dels dies inicials de la seva vigència pel seu promotor Sebastià Garau.

D. Sebastián Garau y Garcías, Secretario de la Sociedad de auxilios mutuos titulada "La Confianza", sita en la villa de Lluchmayor.

Certifico: Que en la secretaría de mi cargo obra el acta del tenor siguiente.

En la villa de Lluchmayor á siete de Junio de mil ochocientos noventa y ocho. Reunidos en la casa número cuarenta y ocho duplicado de la Calle del Salon de la misma villa, los señores socios fundadores de la sociedad "La Confianza" anotados al margen, bajo la presidencia del Señor D. Sebastián Garau y Garcías, se procedió a la lectura del reglamento presentado en el Gobierno Civil de esta provincia en veintiocho de Mayo último de conformidad con lo que prescribe la vigente ley de asociaciones de treinta de Junio de mil ochocientos ochenta y siete y acto seguido á la constitución de la Sociedad nombrada á tenor de los artículos del citado Reglamento.

Se propuso por el Sr. Presidente la conveniencia de suspender la sesión por breves momentos para ponerse de acuerdo antes de proceder á la elección de los cargos de Presidente, Vicepresidente, Secretario, Vicesecretario, cuatro vocales y un Depositario, lo cual se acordó por unanimidad.

Reanudada la sesión propuso el socio D. Jaime Mesquida y Albertí el nombramiento de los Sres. D. Miguel Tomás y Tomás, para Presidente, D. Francisco Fullana y Salvá para Vicepresidente, D. Sebastián Garau y Garcías para Secretario, D. Bartolomé Font y Tomás para Vicesecretario, D. Lorenzo Sastre y Tomás, D. Miguel Clar y Calafat, D. Juan Font y Tomás y D. Antonio Sastre y Tomás para vocales, y D. Clemente Garau y Puigserver para Depositario, cuya propuesta fue aprobada por unanimidad, tomando posesión inmediatamente de sus cargos los Sres. elegidos.

Pasó a ocupar la presidencia el socio elegido para dicho cargo D. Miguel Tomás y Tomás quien despues de dar por definitivamente constituida la Sociedad "La Confianza" y no haber más asuntos que tratar levantó la sesión. = El Presidente Miguel Tomás = El Secretario Sebastián Garau = Francisco Fullana = Bartolomé Font = Miguel Clar = Juan Font = Antonio Sastre = Clemente Garau.

Y para que conste y al objeto de remitirla al Exmo. Sr. Gobernador Civil de la provincia, á tenor de lo dispuesto por la vigente ley de asociaciones de treinta de Junio de mil ochocientos ochenta y siete, libro la presente en Lluchmayor á ocho de Junio de mil ochocientos noventa y ocho.

Sebastià Garau (rubricado)

Muy Ilustre Sr.

Don Miguel Tomás y Tomás, casado, mayor de edad, natural y vecino de la villa de Lluchmayor, según cédula personal nº 3805, que exhibe á V.S. con el debido respeto expone:

Que de conformidad con el Reglamento de la sociedad "La Confianza" presentado en este Gobierno en veintiocho de Mayo último se ha constituido definitivamente dicha Sociedad en el día de ayer, habiendo sido elegido presidente de la misma. En su consecuencia y en cumplimiento de la prescrito por la citada ley de asociaciones acompaño copia del acta que acredita dicha constitución.

Suplico á V.S. sirva tenerla por presentada á los efectos legales, y ordenar se me libre certificación por la Secretaría de este Gobierno, justificativa de que la Sociedad mencionada se halla inscrita en el Registro correspondiente, acompañando para ello un pliego de papel sellado clase 11ª de dos pesetas.

Villa de Lluchmayor partido judicial de Palma, provincia de las Baleares, día ocho del mes de Junio del año mil ochocientos noventa y ocho.

Miquel Tomás (rubricado)

Muy I. Sr. Gobernador Civil de esta Provincia.

ARM, Expedients de Societats Govern Civil 1588, 241. ♦

La cuina tradicional

Antònia M. Bonet

En el darrer capítol, l'audiència va pujar considerablement, es calcula que, un terç de la població de parla catalana, això vol dir varis milions, va seguir el desenllaç de les peripècies de la FAMILIA MONSOLIS, més que amb interès, ho va fer amb aïdesa, fervor.

El creador de "NISSAGA DE PODER", ha fet reviure, amb els seus personatges, les passions de sempre, agafant els mites representatius dels clàssics. Antígona, Ismene, Edip, Yocasta, Etèocles i laombra d'Eride sembrant discòrdia, surgen, baix d'altres noms i captiven, com han fet, al llarg dels segles, a l'home d'avui, l'home del segle XX, el segle dels grans descobriments científics, de l'avanç, de tots els "ismes" imaginables aplicats al camp de les arts; el segle de conseguir trepitjar la lluna i... tanmateix ens ve a demostrar que l'espècie humana no ha sofert gairebé cap evolució des que l'homo sapiens es va erigir. Ens seguim emocionant per les mateixes coses.

El desinterès de l'autor per l'alimentació del clan Monsolis no ens deixa cap enclota per arribar a conèixer quines han estat les apetències d'aquests paladars. No obstant, donat que sabem la regió on s'ha desenvolupat l'acció, la posició social dels protagonistes i la llarga durada del relat, que comprèn les quatre estacions de l'any; no serà difícil endevinar quins han pogut ésser els àpats i plats cuinats a "la casa gran".

Aquests podrien ésser alguns d'entre ells.

Turín de Catalunya

Rap marinera

Conill amb romesc

Turín de Catalunya

Per a quatre persones.

Es sofregeix dins oli d'oliva dues cebes picades el més finament i 100 gr. de pernil tallat a trossets. S'afegeixen unes fulles d'àpit trinxades, una fulla de lloret, un polset de farigola, de canyella y de pebre blanc. S'afegeix 1 L de bon brou de carns, deixant que cogui lentament 20 minuts.

En la sopera on s'hagi de servir la sopa, s'hi posen 3 rovells d'ou i 1 cullerada de vinagre. S'escalfa amb el brou que tenim preparat i es bat fort per evitar que cualli.

En el darrer moment hi agregam petits daus de pa blanc, que haurem frit dins oli d'oliva.

Rap marinera

Per a quatre persones.

1 kg de coa de rap fresc

1/2 kg de musclos cuits al vapor

300 g de pèsols cuits amb aigua

sal, pebre blanc, el suc de mitja llimona.

Primerament prepararem la següent salsa.

1 ceba, 2 pastenagues i una cabeça d'all, lloret i farigola, 8 tomàtigs, 2 cullerades de farina, 1/4 l de brou de peix, 11/2 dl d'oli d'oliva.

En una cassola i l'oli sofregirem la ceba i pastenagues, alls i herbes aromàtiques. En estar ben sofregit, s'agreguen les tomàtigs trossegades i la farina, una remenada més, i

tot seguit ho taparem amb el brou i deixarem que cogui lentament una hora. Dins una llauna o tartera que pugui anar al forn, disposam el rap a trossos, preparats amb sal i suc de llimona, els regarem d'oli d'oliva i així els posarem a coure uns minuts al forn. Ja cuit el peix, l'untarem a la salsa que tenim feta, als musclos i als pèsols, deixant-ho coure cinc minuts més.

Passat aquest temps, passarem la salsa per un colador xinès, agregam un polset de pebre blanc i un polset de sucre i la reservarem. Dins una llauna o tartera que pugui anar al forn, disposam el rap a trossos, preparats amb sal i suc de llimona, els regarem d'oli d'oliva i així els posarem a coure uns minuts al forn. Ja cuit el peix el juntarem a la salsa que tenim feta, als musclos i als pèsols, deixant-ho coure cinc minuts més.

Conill amb romesc

Un conill tallat a trosos regulars

2 dl. d'oli d'oliva

1 ceba gran, 2 tomàtigs

1 culleradeta de pebre vermell, 3/4 kg de patates novelles

10 g de farina torrada, unes gotes de vinagre

1 copa de vi negre

un ramellet compost d'herbes (farigola, romaní, orenga)

sal, pebre i nou moscada (poc)

Es posa una cassola fonda sobre el foc amb l'oli; fregint en ell de primera intenció el fetge de conill. Després es retira i s'incorpora el conill trossegat, es tapa i es sofregeix bé fins que comenci a agafar color. En aquest punt és quan se li tira la ceba, el ramellet d'herbes, sal, pebre i nou moscada. Remeni's bé; afegiu-li les tomàtigs pelades i reduïdes a polpa. Passats uns minuts de cocció, s'arruixa amb el vi, es deixa reduir i s'afegeix aigua bullenta fins a cobrir-lo. Deixi's que es vagi coent lentament. Mentres, en un morter, es piquen: el safrà, un all petit, el fetge del conill, que hem fregit en un principi i el pebre vermell. Hem d'aconseguir una pasta finíssima, l'hi agregam unes gotes de vinagre, a continuació, la farina torrada i per fi, disolgui's amb una petita quantitat d'aigua.

Considerant que tenim el conill a mitja cocció, posarem les patates i la picada. Ho farem coure, a foc suau fins que quedi cuit.

Per treure a la taula s'aboca dins una font fonda i s'empolsa de julivert trinxat (una cullerada). ♦

35

SPORTS

ca'n salom

Sabater

GUANTITOS

Infantil i juvenil

(Talles 18-40)

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Lluçmajor

Servei Renda Àgil '98

ENGUANY, COM UN RELLOTGE.

El Govern Balear agilitza, encara més, la *Declaració de la Renda*

DES DE L'11 DE MAIG FINS AL 30 DE JUNY, EL GOVERN BALEAR FA, CONFIDENCIALMENT I GRATUÏTAMENT, LA VOSTRA DECLARACIÓ DE RENDA.

amb la col·laboració de:

L'any passat més de 27.000 residents a les Illes varen comprovar l'agilitat d'aquest servei del Govern Balear. Enguany posam més mitjans tècnics i humans per oferir-vos la possibilitat de fer la vostra declaració d'una manera

encara més ràpida. Si la vostra declaració resulta amb dret a **devolució**, el Govern Balear n'agilitzarà al màxim el pagament perquè cobreu abans.

Demanau ja cita prèvia. Com més aviat presenteu la vostra declaració, més aviat rebreu, si pertoca, l'import de la devolució.

■ A Mallorca:

Recinte de Fires i Congressos de Balears. PALMA.

Horari: 09.30 - 14.00 h

16.30 - 19.30 h

Dissabtes: 10.00 - 14.00 h

Recordau: només amb cita prèvia.

Telèfon **900-700 012** gratuït

<http://www.caib.es/renda/98.htm>

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Economia i Hisenda

Sa penya d'es falcó

A la passada revista del mes d'abril, en aquesta mateixa secció férem un comentari a l'editorial de la revista "Fora Vila" titulada "L'autopista, un debat inexistent".

Aleshores érem conscients que el debat hi era, almanco entre diferents maneres de pensar de la societat i els partits. Avui, després del que hem llegit a la premsa, referent a la dimissió del Cap de carreteres, Joan M. Pérez, les discrepàncies entre el Director d'obres Públiques, Sr. Lessenne i el conseller de Foment, Joan Verger, el qual oferí a Lessenne la possibilitat d'ocupar el càrrec de gestor del conveni de carreteres si dimitia, són fets més que suficients per pensar que el debat, no només existeix entre els partits sinó també dins del mateix partit.

***

- Si bé és veritat que no creim que hi hagi molta diferència entre l'autopista i el que el Govern entén per desdoblament, i que poc ens afectarà als llucmajorers, ja que en cap moment ni el govern de la Comunitat (PP) ni el batle de Llucmajor (PP) han volgut sentir parlar de posar en bones condicions l'antiga carretera de Llucmajor a Ciutat com a alternativa a l'Autopista. On hi ha les discrepàncies entre els membres del Govern (tècnics i polítics) és en si la nova autopista ha d'emprar el mateix traçat que les carreteres actuals i circumval·lar els pobles de Campos i Felanitx, i si, com s'havia decidit inicialment, s'ha de fer una via nova consumint més territori, més costosa i aïllant més els pobles abans esmentats.

***

- De totes maneres els tres socis de la Penya estan d'acord que aquestes picabaralles entre ells no són més que pots de fum per despistar el personal, i que els "tècnics" i els "polítics" saben que el que l'autopista es faci depèn dels vots que tenguí el PP a les properes eleccions. Si a nivell de la Comunitat els passa el que succeí a les passades a nivell d'illa de Mallorca, i els vota la majoria, no només no es farà l'autopista dels "tècnics" sinó que també serà qüestionat el "desdoblament" del qual els polítics ara parlen. Un vot és un vot i els propietaris de les finques que xaparan, voten. I majoritàriament, voten PP. Per tant, cal aconseguir la majoria i després ja en tornarem a parlar.

***

- La possible pèrdua de vots de Llucmajor, Campos i Felanitx, no només pot afectar la permanència o no dels mateixos al front del Govern Balear sinó també pot fer canviar els titulars dels Ajuntaments dels pobles afectats. Recordem el cost polític que suposà al PP local el conflicte de l'ampliació del port de s'Estanyol, sense el qual és ben possible que no haguessin hagut de necessitar (i aguantar) el vot de l'Ecce Homo d'ASI.

Si a aquest descontent per la realització del port, descontent que perdura, hi afegim el que pugui generar entre els comerciants llucmajorers el desviament de possibles clients, gràcies a la política de carreteres del Govern i del

nostre batle, no és descabellat pensar en aquell refrany que diu: "Moltes mosques maten un ase".

***

- Diu la cançó:
"Sant Honorat ha passat
pes carrer de ses Tàfars
amb un sac de sobrassades

i no n'ha deixada cap..."

Així podríem resumir la venguda al poble de "lo President Matas". Si bé ha servit per mostrar (segons els que parlaren amb ell i els polítics de la comitiva, propis i de l'oposició) la manca de sintonia entre "lo President" i "lo Batle", que es manifestà en les ànsies de protagonisme (recordem que a en Matas no l'ha votat ningú) d'ambdós, cosa que fa pensar en l'altre refrany que diu: "de l'arbre caigut tothom en fa llenya". Li podríem afegir: "i del que podem tomar, també".

***

- Referent a les obres de plaça en parlarem més endavant, però creim que ja en podem dir que la informació referent del que es pensa fer no ha arribat a tots ja que, l'altre dia, dues dones, demanant-se què hi farien i no sabent-ho ben bé, una va dir: "No ho sé, però el que sí és segur és que hi han de posar miralls...!".

***

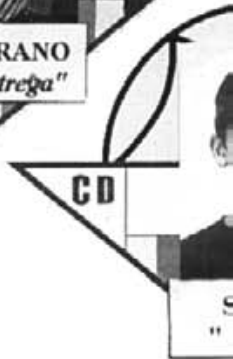
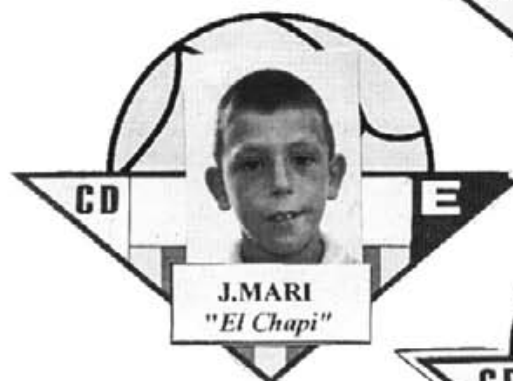
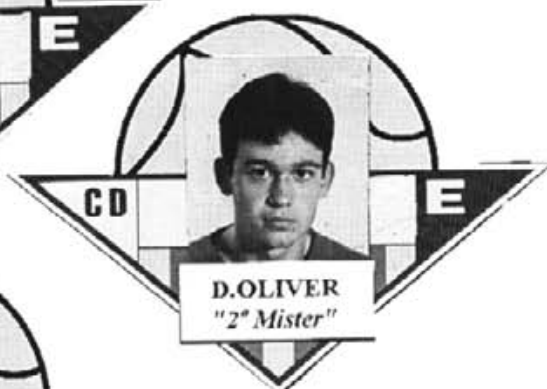
- Suposam que el regidor d'ASI a l'Ajuntament de Llucmajor no canviarà mai. Després de més de vint anys de viure amb nosaltres encara no se sent d'aquí, és incapaç de pronunciar una sola paraula (educadament, volem dir) en mallorquí, s'ha "colgat" amb el PP per gaudir d'una cadira a la sala de plenaris de l'Ajuntament i es creu que la llibertat d'expressió, a més de passar per citar un regidor d'esquerres (ell no ho és d'esquerres, no ho cregueu) al Cap Blanc, pot arribar a qualsevol insult a través d'un mitjà de comunicació qualsevol (quin sigui, volem dir). Idò no és així, Sr. Rabasco, la llibertat d'expressió significa poder expressar els nostres pensaments, les nostres intencions sense atacar la dignitat de les persones quan aquesta dignitat es veu atacada amb insults que no es poden argumentar. Aquesta és, Sr. Rabasco, la llibertat d'expressió i saber-la usar és un dret que tenim les persones de tarannà democràtic, no les altres. ♦

37

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

BENJA
Temp

PAÑA

AJOR

INS F-7
1997-98

R
"

IA
co"

39

Quintana

I Campus de bàsquet Ciutat de Lluçmajor

- Què?

El Club de Bàsquet Joventut Lluçmajor ha organitzat un Campus de Bàsquet adreçat a nins i nines de 8 a 16 anys que vulguin conèixer un poc més d'aprop aquest esport. Tant si el practiques habitualment com si mai has vist una pilota d'aprop... segur que t'ho passaràs super bé!

- Quan? On?

Del 29 de juny al 3 de juliol al Camp Municipal d'Esports de Lluçmajor un equip de monitors especialitzats procurarà que t'ho passis d'allò més bé practicant l'esport que més t'agrada. La cosa més o menys anirà així:

- 9'00 - 11'00: Sessió tècnica.
- 11'00 - 11'30: Descans i berenar.
- 11'30 - 12'30: Sessió tècnica.
- 12'30 - 13'30: Piscina.
- 14'00 - 15'00: Dinar.
- 15'00 - 16'30: Activitats d'esplai.
- 16'30 - 18'30: Partits lliga Campus.
- 18'30 - 19'00: Relaxació.

- Qui?

Nins i nines de 8 a 16 anys. El nombre de places és limitat. Els nins i nines que pertanyen al Club de Bàsquet Joventut Lluçmajor tenen prioritat tot i que és un Campus obert a tots els joves de les illes. Així que ja ho saps: si t'interessa, corre a inscriure't.

- I com pots inscriure't?

Molt senzill: seguint les instruccions de la butlleta d'inscripció. El campus de bàsquet Ciutat de Lluçmajor té un preu de 12.000 pessetes, que inclou:

- berenar i dinar dels dies que dura el Campus.
- participació en les diferents activitats.
- sortejos.
- concursos.
- regals.
- accés a la piscina.
- ... i moltes altres sorpreses!

Per fer efectiva la preinscripció s'han d'abonar 6.000 pessetes. Hi ha temps fins dia 15 de juny. Llegeix atentament les instruccions de la butlleta adjunta. ♦

Pedro Clar Rosselló, una jove promesa del tennis

C. Font

- En Pedro Clar té 12 anys i juga a tennis d'edat dels sis anys. Va iniciar-se a l'escola municipal de Tennis de Lluçmajor. Després va passar a entrenar al Club Tennis Gran Platja i actualment entrena a l'Escola Superior de Tennis del Govern Balear.

Entrena 4 hores tres dies a la setmana i la resta de dies entrena 2 hores, al Club Tot Tennis Illes Balears. Pertany a la categoria Aleví i ha participat recentment a Alcant (Circuit NIKE) en la categoria Aleví i Infantil.

El passat mes d'abril va participar a Menorca, al Club Tennis Maó, al campionat de Balears, Aleví individual i, en dobles, juntament amb en Tomeu Salvà Vidal, de Cala Millor, aconseguiren el títol de campions de Balears.

El jove tennista llucmajorer ja havia estat al CAR (Centre d'Alt Rendiment) de Sant Cugat. Aquest 20 de juny participarà al torneig Gamo Sport, a Madrid, també a les categories individuals Aleví i Juvenil. Li desitjam tots els èxits. ♦

1 CAMPUS DE BÀSQUET
CIUTAT DE LLUCMAJOR
 Del 29 de juny al 3 de juliol al Camp Municipal d'Esports.

Organització:
 Club Joventut Lluçmajor

Patrocinadors:
 Ajuntament de Lluçmajor
 Graninvest, SA
 Pans and Company
 Sa Nautica
 Imprenta Moderna
 Vins i Llicors
 Banc de Sabadell

Pug-Mint
 COWARSA
 González Oyasa
 Pizzeria Ca'n Juan
 Restaurant Tropical
 Derril Jervis Vidal Company

FSB
 Amb la cooperació de la
 Federació de Bàsquet de les Illes Balears

Entre noltros

Naixements

- Alejandro Pérez García, fill de Juan José i Maria Teresa, nasqué el 2-5-98.
- Lidia García Pascual, filla de José Manuel i Glòria, nasqué el 8-5-98.
- Margalida Ripoll Riera, filla de Mateu i Isabel Maria, nasqué el 7-5-98.
- Isabel Jaume Martín, filla de Nicolau i Margalida, nasqué el 7-5-98.
- Miquel Àngel Font Vicens, fill de Bartomeu i Maria Antònia, nasqué l'11-5-98.
- Pere Salvà Cerdà, fill de Pere Antoni i Sebastiana, nasqué el 13-5-98.

Matrimonis

- Günther Stejner i Danuta Fidoczenko, es casaren el 24-4-98 al Jutjat de Pau.
- Joan Oliver Clar i Antònia Portero Cano, es casaren el 17-4-98 a la Casa Consistorial.
- José Antonio Hernández Cuesta i Àngela Llamas Cardona, es casaren el 14-4-98 a la Casa Consistorial.
- German Miravalles Quesada i Natividad Jurado Me-

dina, es casaren el 2-5-98 a l'església Ntra. Sra. de Gràcia.

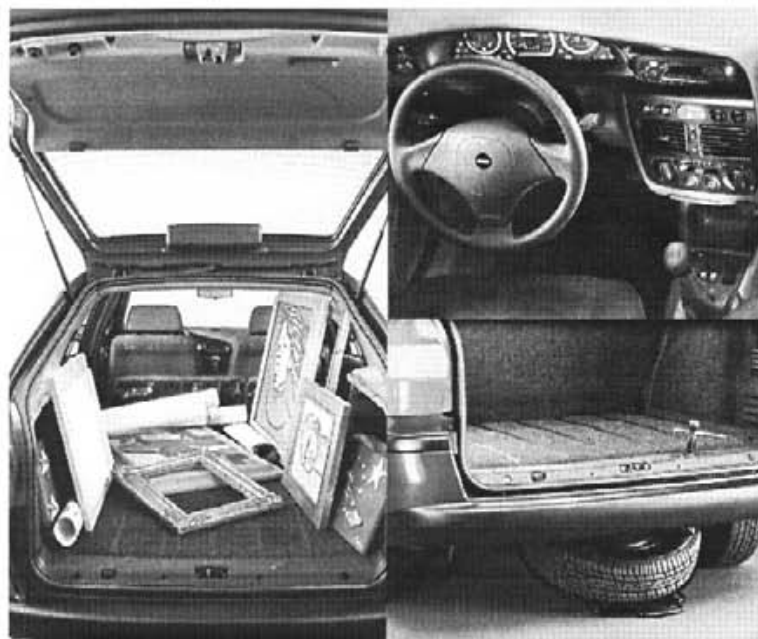
- Joan Ramon Cardell Lizana i Paulina Salcedo Trujillo, es casaren el 25-4-98 a l'església de Sant Bonaventura.

- Víctor Francisco Cabal Tomé i Inna Valchenko, es casaren el 21-5-98 a la Casa Consistorial.

Defuncions

- Manuel Tomàs Pascual, morí el 24-4-98 als 77 anys.
- Rafel Real Anaya, morí el 25-4-98 als 27 anys.
- Sebastià Alzamora Tauler, morí el 27-4-98 als 91 anys.
- Josep Tomàs Tomàs, morí el 28-4-98 als 91 anys.
- Bartomeu Riera Bosch, morí el 4-5-98 als 88 anys.
- Steffen Doerthe, morí el 3-5-98 als 28 anys.
- Maria Gelabert Servera, morí el 5-5-98 als 92 anys.
- Magdalena Vanrell Ballester, morí el 7-5-98 als 78 anys.
- Custodio Sánchez Moro, morí el 7-5-98 als 71 anys.
- Jerònia Oliver Noguera, morí el 13-5-98 als 91 anys.
- Guillem Lluís Rotger Mayol, morí el 13-5-98 als 68 anys.
- Miquel Garí Obrador, morí el 13-5-98 als 86 anys.
- Helena Elizabeth Vam den Bos, morí el 14-5-98 als 40 anys.
- Karl Heinz Erdmann, morí el 13-5-98 als 70 anys. ♦

FIAT PALIO WEEKEND

**VIAJE
EN LA
SEGURIDAD**

T A L L E R S
CAÑELLAS - ROTGER

C/. Hispanitat, 19

Tel. 66 06 47

(Llucmajor)

Sopa de lletres

10 signes de puntuació
i d'entonació

B U A G L V A X D I M V A R D C L
 S P A A H U E S O Z E O M P A Z Y
 E U A B P A T H D X A H R Z T I A
 L N I A E N G A P M Q O A Z C M V
 P T E S U B A D O N I I X O X Y E
 A I L P N T U L X C A C E T A R F
 T C S I D E B E A S N A T I L Z V
 E O U L E G P R I Q O G E A X E A
 D M X D E T I S S A M O C L R C M
 A A T J D M E V U S I R E G O A S
 P I E E D T Q E L S N R T A S R O
 I T I A N T L S F A S E T E M O C
 E X T E N G U A E V I T O H C O E
 T I R J V I B I C U N N N E I R T
 A A V V X A B V S U I I C U P E A
 P B V A N V G N O A R U G A P I B

42

Llorenç Mascaró

Solució del mes passat

- Ciutat	- Vall
- Born	- Àngels
- Bons Aires	- Olivera
- Convent	- Font
- Orient	- Major
- Constitució	- Unió
- Sant Llorenç	

COSMETICA

PERFUMERIA

REGALS

ROBA INTERIOR

Infants, home i dona
Cursos de Brodats Artesans

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 - Lluçmajor

És veritat que la col·laboració "ciutadana" i "xaletera" té molt per desitjar, però també ho és que davant la manca de contenidors suficients -sobretot per a les necessitats del cap de setmana- l'acumulació de balleigs a la rotonda de Ca'n Tià Taleca s'ha convertit en un mal mostrador de la qualitat de la neteja i de la higiene local, per a tota la gent, turista o no, que circula pel Migjorn. ♦

TALLERS MARINA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

 PEUGEOT

Partner

Expert

ELS NOSTRES VEHICLES INDUSTRIALS VOS OFEREIXEN ROBUSTESA,

FIABILITAT, COMODITAT, SEGURETAT I MANEJABILITAT

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21

EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General (Igualatori)

Pediatría

Cardiologia i Aparell Respiratori

Otorrinolaringologia

Aparell Digestiu

Anàlisis Clíniques

Cirurgia General

Neurocirurgia

Cirurgia Plàstica i Reparadora

Nutrició i Dietètica

Dermatologia

A.T.S. (Infermeria)

LLUCMAJOR

Clínica Dental

Ortodòncia

Maxilo Facial

Psiquiatria

Psicologia

Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica

Reumatologia

Ortopèdia

Rehabilitació i Fisioteràpia

Oftalmologia

R.X. Radiologia ...

Podologia

Centre Auditiu

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO CAJA SALUD - MEDIFIATC - GROUPAMA - NOVOMEDIC - ONCE - PREVIASA - SANITAS - VITALICI - L'ALIANÇA - WINTERTHUR - ALLIANZ-RAS - MUTUA D'ACCIDENTS: FIMAC - FREMAP

Plaça d'Espanya, 56 - Tel.: 971 12 00 64 - Fax: 971 12 00 64

SYP
SERVEI I PREU

MÉS DE 1000 ARTICLES

EL COMPROMÍS

ESTAVI I QUALITAT

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

SEAT

Rubí Automòviles Llucmajor, S.L.

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

*Bienvenido
al nuevo Golf.*

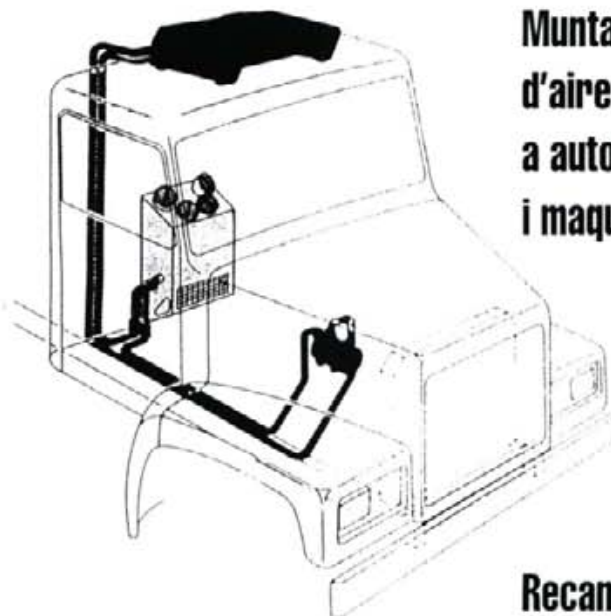
Ofrecer las más modernas medidas de seguridad ha sido otro de los grandes objetivos a la hora de crear el nuevo Golf.

AUTO - ELECTRIC
Barceló
S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE
Bendix®

Ronda Ponent, 26 - Tel. 66 01 70

**Muntatge i reparació
d'aire condicionat per
a automòbils, camions
i maquinària.**

Recanvis i accessoris.